

7md

2010 m. sausio 8 d., penktadienis

Nr. 1 (877) | Kaina 2,50 Lt

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

2

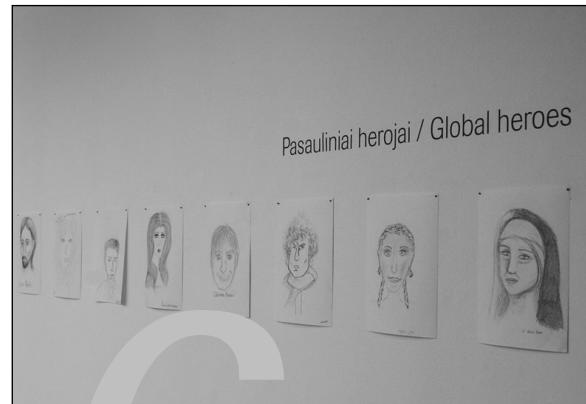
Juozo Gruodžio gimimo metinėms

3

„Verterio“ tranzitas: Vilnius – Ryga

5

Jaunieji senieji teatro metai

6

Kristinos Inčiūraitės projektas „Išlikimas“

8

Nauji filmai – „Šerlokas Holmsas“

9

Krėsle prie televizoriaus

Galina Petrova. „Moterys, valančios žuvį“. 1969 m.

Žuvų ir istorijos skrodimas

Galinos Petrovos-Džiaukštienės retrospektyvinė tapybos paroda

Monika Krikštopaitytė

Tapytoja Galina Petrova gimė 1927 metais. Panašiu laiku gimė ir Aloyzas Stasiulevičius (1931), Leopoldas Surgailis (1928), Jonas Švažas (1925), Sofija Veivertė (1926), Silvestras Džiaukštė (1928), Vincentas Gečės (1931) ir daugelis kitų. Iš mandagų „ir daugelis kitų“ paprastai patektų ir Petrova. Žinoma, tai priklauso nuo to, kas vardija. Didžioji mūsų kultūros mašinerija, rinkdamasi pavardes ir nustatydama *kitus*, yra panašesnė į statistikos skaičiuotuvą. Kur funk-

cijos atspindėti ar neatspindėti nustatytos tokia seką: dažnai minimas, vadinas, žinomas; žinomas, vadinas, geras; geras, vadinas, atspindėti. Nors „Youtube“ ir „Google“ dažnumo kriterijus vertingumą seniausiai paneigė, dideles ir vangias mašinerijas ne taip jau lengva pakieisti. Tai užtrunka, jei apskritai išyksta. Galų gale meną mylėti ir jam atsakingai atstovauti yra du labai skirtinių dalykai. Kažkas turi rūšiuoti. Darbas toks. Iš tų menininkų, kuriuos jau žinai, gali atsirinkti tuos, kurie tinka. Iš tų, kurių nežinai, negali. Tų pačių pavardžių kar-

tojimasis, net jei jų didžioji dalis ir asmeniškai brangi, kažkuriuo metu pabesta. Imi svajoti apie posūkių, kampų, kitaip tarant, netikėtumą. Net neabejoju, kad tarybinės dailės laikotarpje netikėtumą apstu, nes jis kažkaip labai atsargiai ir tik iš paviršiaus čiuvinėjamas. Daug kam dar labai skaudi tema. Iš studijų liko išpūdis, kad šiame etape buvo tik forma. Na gal dar motyvai. Apie temas kalbėta labai aptakiai, mat jos – didžiausias kompromisų ir psichologinių špagatų skaudulys. Ga-

NUKELTA J 7 PSL.

Juozas Gruodis naujoje šviesoje

Koncertas kompozitoriaus metinėms ir naujos knygos pristatymas

Laimutė Ligeikaitė

Paskutinis praėjusių metų koncertų maratono Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje akcentas buvo skirtas lietuvių klasikos vertybėms. Gruodžio 21 d. akademijoje buvo surengta iškilminga popietė – koncertas, skirtas Juozo Gruodžio 125-osioms gimimo metinėms bei naujos knygos „Juozas Gruodis epochų sankirtose: straipsniai, atsiminimai, dokumentai“ (sudarytojas Algirdas Jonas Ambrasas, išleido Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2009 m., parėmė S. Karoso labdaros ir paramos fondas, Kultūros rėmimo fondas) sutiktuvės.

Renginys buvo prasmingeskas keletu aspektų. Viena po kitos ką tik išleistų knygų „Lietuvos muzikos istorija. Neprilausomybės metai 1918–1940“ ir naujos knygos apie J. Gruodį sudarytojas, straipsnių autorius ir viso proceso *spiritus mundus* Algirdas Ambrasas šitaip darbingai ir prasmingai užbaigė savo jubiliejinius metus. Retrospektyvū profesoriaus darbų kontekstą atverus, popietės vedėja muzikologė Vytautė Markeliūnienė dar priminė, jog kaip tik sukako 50 metų nuo

Juozas Gruodis

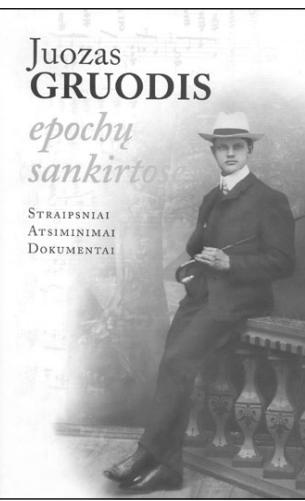
pirmosios A. Ambraso parašytos knygos, išpranašavusios tolesnę muzikologo ištikimybę J. Gruodžio gyvenimo ir kūrybos temoms. Kaip pabrėžė knygos sutiktuvėse kalbėjusios recenzentė Jūratė Gustaitė ir Muzikos istorijos katedros vedėja Judita Žukienė, teoretikas A. Ambrasas pasižymi ir istoriko bei literato talentu. Tad naujoji monografija, pradedant patraukliu knygos viršeliu (dailininkas Rimantas Tušmanonis), baigiant perskaitytais turiningais skyriais („Gruodžio apologija“, „Kūrybos ir muzikinės veiklos tyrinėjimai“, „J. Gruodis amžininkų akimis“, „J. Gruodžio dokumentai ir korespondencija“ bei kita), turėtų iutrauktinė tiks profesionalą, bet ir toliau nuo specifinių studijų esantį skaitytoją. Ilgus metus tyrinėjės J. Gruodžio kūrybą, rengdavęs jubiliejinius koncertus, konferencijas, paraše daugybę straipsnių, A. Ambrasas atrado ir dar neužbaigtų darbų. Kaip pats minėjo, knygoje siekta viša veiklą su jungti, pratęsti ir būtinai papildyti dar neskelbta medžiaga, kuri ir sudaro svarbiausią knygos turinį. Epochų sankirtose atsižūrusi J. Gruodžio kūryba ir jo asmenybė, pripažinkime,

dar nebubo aprašyta taip objektyviai ir atvirai, o kompozitorius gyvenimą lydėjės tragizmo šešėlis – iki galos neatsiskleidęs kūrybos potentialas, begalinis užimtumas, nusilpusi sveikata, vėliau ir ideologijos diktatas – persmelkia knygos puslapius nuo mokslių straipsnių iki esė ir prisiminimų. A. Ambrasas neabejoja, kad knyga paskatinas kiek priblėsus susidomėjimą J. Gruodžio kūryba ir taps stimulu atlikėjams praturtinti savo repertuarą.

Kad ši muzika gyvybinga, bylojo knygos sutiktuvės lydėjės koncertas. Prisiminti ir naujai išgirsti tarsi visiems gerai pažįstamą muziką vienuomet naudinga. Šiandienos atlirkėjai, o ir klausytojai atranda joje vis naujų nuansų ir savotiškai iš naujo perkainoja jos reikšmę bei prasmes. J. Gruodžio kūrinių, daugiausiai kurti tarpukarį (dauguma jų Leipcige), priminė apie harmoningą ir išradinę tautinio ir moderniojo pradžia savyeką. „Naudodamas moderniūs priemonėmis, stengiuosi būti lietuvių tautinis kompozitorius“, – teigė Juozas Gruodis. Šias abi kūrybos puses stengesi atskleisti ir žinomi Lietuvos atlirkėjai.

Tenoras Algirdas Janutas yra įrašęs J. Gruodžio dainų kompaktinę plokštelynę, kurioje jam akompanuoja ilgametė šio kompozitoriaus kūrinių atlirkėja pianistė koncertmeisterė Gražina Ručytė-Landsbergienė. Dėl ligos pianistė koncerte nedalyvavo, nors jam intensyviai rengėsi. Ją padavavusi koncertmeisterė Gražina Zalatorienė su dainininkais A. Janutu ir Regina Maciūte puikiai atskleidė J. Gruodžio dainų įvairovės paletę – nuo liaudiškai paprastučių „Alaus alaus“, „Rūta“ iki modernių ir ekspresyvių paveikslų – „Pavasario naktis Berlyne“ (apie dainos kelią knygoje yra netgi atskiras įdomus skyrius), „Alyvos“, „Aguonėlės“ ir keleto kitų, komponuotų pagal kompozitorinių artimo poeto keturjėminko Kazio Binkio eiles.

Koncerte dainavę net du chorai –

rutė Vainiūnaitė sumaniai stengesi atskleisti visus tembrinius niuansus. Kur kas raiškesniu kūriniu laikyčiau vėliau pianistės paskambintą Pjesę b-moll, dvelkiančią K. Binkio poetine dvasia.

Turtingiausios dramaturgijos ir brandžiausiu J. Gruodžio kūriniu laikyčiau Sonatą smukui ir fortepijonui d-moll, nors ji sukurta dar studijuojant Leipcige. Ši Sonata puošia ne vieno atlirkėjo repertuarą. Muzikologė V. Markeliūnienė priminė ištikimiausius jos atlirkėjus: Izidorą Vasiliūną, Raimundą Butvilą, Zechariją Plaviną (Izraelis), pasidžiaugę, kad dabar ir M.K. Čiurlionio menų mokyklos moksleiviai noriai imasi šio sudėtingo kūriniu. Koncerte skambėjo pirmosios dvi Sonatos dalys, jas atliko Jonas Tankevičius (smukas) ir Andrius Vasiliauskas (fortepijonas). Beje, visai nesenai tie patys atlirkėjai Sonatą „sugrąžino“ į Leipcigą, ten ją pagriežę koncerte. Idomu, kad J. Gruodis džiaugėsi didžiausiu Sonatos pasiekimui ne Leipcige, o Berlyne (apie tai byloja knygoje patiekti jo laiškai).

M.K. Čiurlionio styginių kvarteto pirmasis smukas Jonas Tankevičius padėjo suagituoti kolegas koncerte pagriežti ir retokai skambantį vienos dalies Kvartetą d-moll, kuris prabilo diatonine muzikos kalba, lanksčiu melodingumu, jau atsisakius liaudies dainų citavimo ir įžengus į brandžiosios kūrybos etapą.

125-erius metus gyvuojantis J. Gruodžio fenomenas, nuolat gavinas vieno ryškiausiu muzikos mokslo autoritetu A. Ambrasu, neabejoju, pasieks ir jauniausią kartu auditoriją. Tačiau ar nebus pamirštos pastovaus „globėjo“ neturinčios kitos mūsų kultūros istorijos asmenybės, kurių gyvenimas ir kūryba ne mažiau reikalauja naujo objektyvaus ir ideologijos varžtaiš nesuvartžyto įvertinimo? Muzikos istorikai, matyt, turės ką veikti dar ilgus metus.

tarptautinių konkursų diplomų, medalių, apdovanotų Prezidento Valdo Adamkaus garbės raštais.

Fagotas – unikalus pučiamasis muzikos instrumentas, nuo XVI a. pamažu išsiliejęs į Europos muzikinę kultūrą. Lietuvoje profesionali fagoto mokykla pradėjo veiklą 1923 metais. Vieni pirmųjų lietuvių kompozitoriių solinių kūrinių fagotui – tai Juozo Karoso Siuita ir Balio Dvariono Tema ir variacijos, parašyti 5-ajame dešimtmetyje. Deja, iki šiol fagotos lietuvišku repertuaru pasiūgti negali – kūrinių parašyta labai nedaug.

Plokštelynėje užfiksuoja kūrinių labai skirtingo laikotarpio ir stilistikos. Tačiau čia surinkti geriausiai ir įdomiausiai, atspindintys kompozitorų ir atlirkėjų pozūrių į šį instrumentą, jų galimybes. Ši pirmą lietuviškos fagoto muzikos kompaktinę plokštelynę nušviečia dar neilgą, bet svarbū-

Anonsai

Gailestingumo miestas

Sausio 8 d. 19 val. Šv. Kryžiaus namuose (S. Daukanto a. 1) vyks vakaras „Post scriptum“, užbaigiantis 2009 metais vykusio Sakralinės muzikos festivalio poezijos, muzikos ir dailės renginių ciklą „Gailestingumo miestas“. Ši ciklą inspiravo Vilniaus, kaip krikščioniškojo stebuklo miesto, tema ir sakralinės miesto topografijos refeleksijos.

Vilniaus bažnyčių šventieji pavalkai ypatingais saitais susiję su miesto istorija ir žmonių likimais. Istoriniai šaltiniai liudija, kad atvaizdai globojo miestą, ir dokumentuoja privačias malonių patirtis. Šiandien ši Vilniaus sakralinės tikrovės dalis primiršta, Lietuvos religinės-kultūrinės sostinės ste-

buklingosios vietas bei šventųjų atvaizdai retai minimi ir piligrimų vadovuose.

Jau kelerius metus šventųjų paveikslų temą savo darbuose interpretuoja dailininkė Ieva Babilaitė-Ibelhauptienė. 2009 m. lapkričio mėnesį pristatytais naujas Jos darbų ciklas „Švytintis Vilnius“ bei to paties pavadinimo dailės ir poezijos knyga, sukurtą kartu su bendraautore Elvyra Kučinskaitė.

Vakare „Post scriptum“ minėtų darbų menines refleksijas pratęs pokaibis apie Vilniaus sakralinę topografiją, stebuklingos vietas fenomenologiją, šiuolaikines menines temos interpretacijas. Jame dalyvaujančios dailėtyrininkė Tojana Račiūnaitė, kunigas Julius Sasnauskas OFM, žurnalistė E. Kučinskaitė. Pokalbių lydės Birutės Mar režisūrės poezijos ir muzikos spektaklis, tame dalyvaujančios aktorių Joana Čižaus-

kaitė, šokėja Edita Stundytė, Vilniaus arkikatedros bazilikos grigališkojo choro „Schola Gregoriana“ grupė.

RENGĖJŲ INF.

Kronika

Fagoto muzikos kompaktinė plokštelynė

2009 m. pabaigoje pasirodė Lietuvos kompozitorų fagoto muzikos kompaktinę plokštelynę, kurią įrašė ir išleido fagotininkas Andrius Puplauskis. Jis yra Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro solistas, fagotų grupės koncertmeisteris, dėsto Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Andrius Puplauskis kartu su pianistu Daumantu Kirilauskui yra vieni ryškiausių Lietuvos muzikų, savo sričių virtuoza. Muzikantai yra pelnę nemažai respublikinių ir

fagoto gyvavimo Lietuvos laikotarpių. Kartu tai ir paskata kompozitoriams kurti naujus, kokybiškus, vertus tarptautinio dėmesio kūrinius.

Kompaktinėje plokštelynėje išrašyti Vytauto Mikalauskas, Algimantas Bražinskas, Vytauto Barkauskas, Balio Dvarionas, Vaidas Striaupaitės-Beinarienės kūrinių. Daugiau informacijos apie kompaktinę plokštelynę galima rasti Muzikos informacijos ir leidybos centre (A. Mickevičiaus g. 29) Vilniuje.

„7MD“ INF.

„Verterio“ tranzitas: Vilnius – Ryga

Pirmasis Modesto Pitrėno pastatymas Latvijos nacionalinėje opejoje

Jūratė Katinaitytė

2009-jeji dirigento Modesto Pitrėno karjerą ryžtingai pakreipė operos link. Iki šiol jis daugiausia rengė programas su savo vadovaujamu Kauno simfoniniu orkestru, kitais Lietuvos, Vokietijos ir Lenkijos simfoniniais ir kameriniai orkestrais. Kaip operos dirigentas, jis debiutavo 2000 m. Klaipėdos muzikiniame teatre – dirigavo Kurto Weillio „Trijų grašių operos“ pastatymą, vėliau ir Georges'o Bizet „Karmen“. Tolesni M. Pitrėno operiniai angažementai susiję su LNOBT scena. Čia 2006–2007 m. sezoną jis dirbo antruoju dirigentu, statant Richardo Strauss „Salomėją“ ir Richardo Wagnerio „Valkiriją“ (vėliau šiuos spektaklius dirigavo), o sezono pabaigoje buvo pakviestas pastatyti Rachel Portman „Mažajį princą“.

2008 m. lapkritį dirigentas dalyvavo statant Peterio Eötvösoperą „Meilė ir kiti demona“ ISCM pasaulio muzikos dienose Vilniuje. Vėliau dirigavo šią operą LNOBT scenoje.

2009-ųjų išvakarėse M. Pitrėnas jau savarankiškai parengė Gaetano Donizetti „Meilės eliksyrą“ premjerą, tapusia energinga uvertūra tolesnei operinei karjerai, kurios pirmasis veiksmas neužtruko – pavasarį dirigentas sulaukė kvietimo citi Latvijos nacionalinės operos vyriausiojo dirigento pareigas. Kaimyninėje scenoje jis debiutavo 2008 m. pavasarį, dirigavo Richardo Wagnerio „Skrajojančią oländą“, sulaikusiantį atsiliepimą.

Tad šį sezoną M. Pitrėno kūrybos laukas igijo geografinės ribas ir didžiulį pagreitį (tiesiogine to žodžio prasme) greitkeliuose: Vilnius – Ryga – Kaunas. Pramašiui su LTV „Triumfo arkos“ filmavimais, spektakliais ir koncertais Vilniuje ir Kaune, dirigentas repetavo pirmąją savo premjerą Rygos scenoje – Jules'o Massenet „Verteri“, kurio premjera įvyko lapkričio 6-ąją. Man teko matyti vėlesnį – gruodžio 17 d. spektaklį, o pora savaičių anksčiau Vilniaus kongresų rūmuose dar syki išklausiau „bohemiečių“ „Verteri“, diriguojama Gintaro Rinkevičiaus. Tad šiame rašinyje nevalingai juos norésis lyginti.

Vilnietiškas „Verteris“ šysk dovanovo nuostabų duetą – Asmik Grigorian (Šarlote) ir amerikiečių tenorą Andrew Richardsą (Verteris). Tai buvo tobulas (jei toks išvis egzistuoja) šiuo vokalinu partijų atlikimas ir judvieju balsų derinys. Gražaus tembro, plastiškas Richardso balsas ir skoninges vokalinės partijos niuansavimas buvo maloni staigmena, o Grigorian Šarlote pranoko lūkesčius ir tapo tikru atradimu. Iki šiol turėjome galimybę matyti jos lyrinio soprano vaidmenis, kurie, nepaisant didžiulio dainininkės talento, stokojo išbaigtumo, būtent įtikinamos lyrikos prasme. Tačiau išvydės jos efektingą poną

Modestas Pitrėnas

Lavet Stepheno Sondheimo miuzikle „Svynis Todas: demonas kirėjės“ galėjai aiktelti – artistės energetika, grubaus, gerklino dainavimo maniera, puiki anglų kalbos tarsiis ir ugninė vaidyba paverčė publiką. Ir štai antra tvirta jos pergalė – Šarlötė, tradiciškai atliekama mecosopranu. Asmik Grigorian yra temperamentinga, ryškiaspalvė ir ekspresyvi artistė ir, jei būtų mano valia, mielai palinkčiau jai toliti nuo jautrių lyrinių herojų, kitaip tarant, nuo save slopinimo, ir citi dramatiškesnio vokalo, charakteringesnių personažų link, kur jvai- riau išskleistų jos prigimtis.

Šis tekstas skirtas latvių „Verteriui“, tad Grigorian Šarlotei tiek komplimentų skirta neatsitiktinai, nes būtent ji ši vaidmenį parengė premjera Latvijos nacionalinėje opejoje. Ir nors jos Šarlötės kaimyninėje scenoje man neteko išvysti, vilnietiškus savo išpūdžius nesunkiai galiai implikuoti į latvių pastatymą ir patiketi puikiais tenykštės publikos ir kritikos vertinimais. Užtard Rygoje turėjau galimybę išgirsti debiutuojančią latvių solistę Olgą Jakovlevą. Jauna dainininkė, iki šiol dainavusi operos chore, pa- stebėta kaip perspektivų solistė ir imta lavinti individualiai. Gražaus, sodraus tembro O. Jakovlevos balsas malonai stebino lygumą skirtinguose registruose, kas pradedantiams dainininkams nėra dažnas laimėjimas. Tačiau didelė ir sudėtinga Šarlötės partija bei kylanti herojės emocinė temperatūra išvargino nepatyrusią solistę ir antroje spektaklio pusėje ji émė forsuoti vokalą, tad nublanko tembrinės spalvos. Čia dalį kaltės turėtų prisiūti ir režisierius, Latvijos nacionalinės operos direktorius Andrejus Žagaras, užkrovęs atsakomybę artistams patiemis „ištempti“ ilgą Verterio mirties sceną, tad neišengsta nena- tūralaus patoso ir trafaretiskumo bei žiūrovų nuobodolio. Tenka pri- pažinti Dalios Ibelhauptaitės meistriškumą – „bohemiečių“ spektaklyje (nors ir nesu didelė jo gerbėja, plg. „Bohemiečių „Verteris“, 7md, Nr. 47 (829), 2008 12 26) ši scena neprailgė nei premjericiuose 2008-ųjų spektakliuose, nei jau minėtaime su Asmik Grigorian.

Verterio vaidmenį Rygos scenoje sukūrė išpanų tenoras Xavieras

Moreno. Šviesus, stiprus ir lakus jo vokalas primena tikruosis itališkus balsus – *tenore spinto*, nepaaiškinama trapumo ir jėgos derinį. Jo Verteris labiau susitelkęs į savo emocijas, nei jausmus Šarlotei, bet įtarui, kad tai – viena iš režisierius idėjų. Svilinančiu raudoniu liepsnojo Ingos Šlubovskos sukurtą Sofi – ryškiai raudona suknėlė (kostiumu dailininkė Kristīne Pasternaka) ir juslingumas nutolino heroję nuo išprasto jos gaivaus jaunatviškumo. Puikus vokalas! Imanto Erdmanio Alberas – tipiškas nūdienos valdininkas.

Nors ekonomiškai žvelgiant, „Verteris“ yra gana pigus veikalas (bu-

kia patetika nuodėmingai Paryžių galėjai tik prajuokinti, užuot sujaudinės.

Taigi statytojų užduotis – aktualizuoti senamadišką istoriją, priartinti ją prie mūsų laiko pasaulėjauto ir dar nesukiršinti su vagneriškai plėtojama ir prancūziškai koloristiška Massenet muzika.

I. Ibelhauptaitė pasirinko istoriinį pasakojimo būdą su tradiciniais kostiumais ir scenovaizdžiais, bet savo Šarlotei ir Verteriui įkrovė XX a. emocinės patirties ir elgesenos, kuri lipa per kostiumą ir scenovaizdžių kraštus tarsi mielinė tešla iš per anksto dubens. Žagaras perkélé savo personažus į XX a. vidurį, taip sukurdamas neapibūrtumą laike. Istorija rutuliojasi tarytum prieš pussimtį metų (kostiumų stilistika), bet lyg ir dabar (revizitas). Juk esame jau gerokai nutolę nuo Jacqueline Kennedy laiko elegancijos ir dvigubos moralės su pver- sijomis už uždarų durų. Mes dažnai gyvename visai be durų, o savo slapčiausius išgyvenimus mobiliuoju telefonu patikime ne tik artimo bičiulio ausiai, bet ir visam troleibusui. Ir jei teisingai supratau Žagaro „žinutę“, jo Verteri pražudė egocentriskumas, tad meilė Šarlotei čia priblėsta. Juk retas iš mūsų nori gyventi paprastą, niekuo neiš-

las labiau primena moralą, nei tragediją. Toks požiūris jdomus, tik čia viena menka bėda – muzika.

Regis, muzika nesujaudino ir scenografės Ievos Kauliņos, pasirinkusios santyrų minimalistinį scenovaizdį su saikingu realistiniu rekvizitu. Visi daiktais itrauki i veiksmą, apgalvoti jų spalvą ir formą deriniai. Tačiau šis scenovaizdis tinkta ne tik „Verteriui“, bet ir bet kuriai kitai XIX ar XX a. operai ar šiaip dramos spektakliui, kurio veiksmas vyksta biurerškoje aplinkoje.

Operos partitūra – emocinga, dinaminis spektras – kuo plačiausias, muzika prisodrinta niuansų, užuominų, piršte peršančių spalvinus pastelinius sprendimus. Tačiau šviesų dailininko (Kevin Wyn-Jones) vaidmuo šiame pastatyme – kuo kukliausias, šviesa dažniausiai abejingai ryški, nejautri muzikos tēkmei, išskyrus kelis originalesnius kompiuterinės grafikos sprendimus. Niekaip neatsistebiu, kodėl nei Vilniuje, nei Rygoje šviesų dailininkai nepasididavė muzikos tēkmei.

Emocingas interliudas, jungiantis I ir II veiksmus, skamba atribotai nuo prigesinto scenovaizdžio. Suprask, leista žiūrovui netrukdomam pasidžiaugti muzika.

O džiaugtis būta kuo. Be puikaus solistų ansamblio, tikras malonus girdėti Latvijos nacionalinės operos orkestrą – išpuoselėtus styginius, preciziškus medinius pučiamuosius ir sodrų varj. Tai, be jokios abejonių, ir teatro akustikos ypatybės, dėl kurių styginių išgyja šilko šlamessio, o varinai pučiamieji tarsi siūyla, ir net pamiršti, kad gali būti šaižūs. Tačiau tų akustinių stebuklų nebūtų be dirigento Modesto Pitrėno įtaigos. Ypač žavi jo turinė lyrika ir subalansuota dinaminė skalė – tuomet išskleidžia rafinuota Massenet ekspresija. Sykių dirigentas randa deramą dinaminį balansą su kiekvienu solistu, todėl šieems netenk galynėtis su orkestru kulminacijose. Kartais M. Pitrėno batuta tarsi virpteli ir tuomet sustoja visagalės laikas – tampame nerealios akimirkos įkaitais, kol dirigentas valingais mostais grąžina muzikantus ir žiūrovus į taisyklingai tiškinčią laikrodžių pasaulį. Tokių iš- tirpusio laiko akimirką esti M. Pitrėno diriguojamoje R. Strausso „Salomėjoje“ LNOBT, kai finale ne pamatai, o, regis, išgirsti Sigutės Stonytės (Salomėja) antakio virptelijimą. Keista, bet būtent šios, kartais net neskambančios akimirkos ilgiausiai išlieka atminty po spektaklio.

M. Pitrėnas – jau antras lietuvis po G. Rinkevičiaus, ēmęsis Latvijos nacionalinės operos vyriausiojo dirigento pareigą. Jo operinis dosjė stiprėja solidžiaisiais angažementais. 2010 m. gruodžių jis pakvietas statyti W.A. Mozarto „Užburtą“ Berlyno „Komische Oper“ pasiūlymas. Tad – *tempo allegro*, maestro!

Asmik Grigorian (Šarlote) ir Hector Sandoval (Verteris) Latvijos nacionalinėje opejoje

tiški scenovaizdžiai, nėra masinių scenų, choro, vos keli personažai) ir tikras išsigelbėjimas nepriteklį krečiamieji Baltijos kraštų teatrams, vis dėlto reikalauja statytojus būti ypač atidžius ir jautrius, idant nenuislytų perdėto jausmingumo ir dirbtinumo link. Netikra emocija netik nepalięčia publikos, bet ir kelia nuobodulį bei pasidygėjimą. Goethe's laikais savižudybė iš meilės buvo drąsus iššūkis to laiko moralei ir estetikai, o XX amžiaus priešaušryje, kai Massenet kūrė operą pagal „Jaunojo Verterio kančias“, su to-

siskiriantį gyvenimą, džiaugsmus patirti kasdienybėje, auginti vaikus, kurie neprivalės išgvendinti sudžiųsi tėvų svajonių, – dauguma trokšta išskirtinumo, pripažinimo, populiarumo. Gyvenimo scena lūžta nuo artistų, tad kurgi tie žiūrovai? Todėl norint atkreipti į save dėmesį reikia vis stipesnių sukrėtimų. Tai tarytum papildoma Verterio savižudybės motyvacija, artimesnė mūsų laikui. Man atrodo, režisierius neužjaučia Verterio, jis tiesiog diagnozuoja jo „ligą“ kaip koks rentgenologas. Todėl operos fina-

Sauka ideologiniame diskurse

Sausio 4 d., vos pasibaigus Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio metams, LR Prezidentūra pristatė šiai progai užsakyta Šarūno Saukos tapybos darbą, papuošus galinę Prezidentūros rūmų pirmojo aukšto salę, nuo kurios bus pradedamos ekskursijos po šį pastatą. Iš segmentų sudėta laužytos formos kompozicija gražiai užpildo vieną salę sieną. Jos centre – sauškiškas žaizdoto kūno rūpintojėlis, tarsi skiriantis dvi – realiajai ir idealiajai – sferas: po kojomis plytinčią veidą jūrą ir už pečių kylančią ažurių fantastinį rūmą-bažnyčią (panašią į Šv. Morkaus katedrą), geriau įsižiūrėjus, surėsta iš žmonių kūnų (ar sielų). Apačioje – „verksmas ir dantų gržčiamas“, nors kai kurie veidai orūs ir susikaupę, gerai pažįstami iš portretų valstybinės valiutos banknotuose. Kompozicijos kairėje – mīsingla moters prašmatniu stilizuotu apdaru figūra, nusigržusi nuo žiurovo, pasisukusi į Atpirkėją, nelyginant būtų žaizdas užgydanti antroji jo esybės pusę.

Šis schematiškas paveikslas aprašomas nė kiek nepretenduoja į jo prasminklų kladų interpretaciją, ką per pristatymą mēgino išsiaiškinti filosofė Jūratė Baranovą, moderaus diskusiją su iškiliais kultūros

DŽ. BARYSAITĖS NUOTR.

veikėjais. Pokalbis krypo į tai, ar ši drobė istorinė ir kokias asociacijas mums kelia istorijos vaizdiniai šiuolaikiniame mene. Ne vieną kartą mėgintas išprovokuoti autorius liko nebylus, kaip ir pridera meistrui.

Svarbiau turbūt ne kūrinio interpretacijos, o pats jo eksponavimo faktas, – i reprezentacinei mūsų valstybės erdvė pirmąkart išleistas ne pseudoromantinis menas. Ne didieji kunigaikščiai ir tautos gaivintojai, ne Vytautas prie Kauno pilies ir nuo jūrų iki jūrų, ne kryžiai ir ne kančių altoriai. Atsikurus mūsų nepriklausomai valstybei kai kas gal ir galėjo išsivaizduoti ją kaip atvirą modernią

šalį ir visuomenę, bet tik labai trumparam. Penkiadesimties metų pertrūkio būta pernelyg ilgo ir skausmingo. Atkūrė valstybės tėstinumą, pamėgdžiojome ir XX a. pirmosios pusės tautinės ideologijos atributiką kaip atvarą sovietiniams stabams. Taip Černiachovskij pakeitė pamėkiliška jo reinkarnacija Kudirką. Neduokdie tas pats likimas ištiks ir Luikiškių aikštę.

Saukos kompozicija, dedikuota Tūkstantmečio (kitaip tariant, tam tikros ikonos) paminėjimui, atrodė kaip ironiška šių procesų replika. Teatleidžia man autorius už šią laisvą interpretaciją.

LINAS VILDŽIŪNAS

kas strategas. Visi puikiai žino, kad auksinis berniukas, tas taip mylimas saulės vaikas, stovi prie to paties ezero. Argi nebūtų gėda pamačius vieną nepamatyt kito? O kur dar laisvė fantazijai ir paties sumastyta istorija? Šiaip ar taip, lapė dar ir pačiupinėt gali, jos lyties paieškoti, kaip kad jau daro daugelis smalsuočių. Tik kažkodėl fiktyvios legendos paieška primena Valdovų rūmus. Labai jau slidus ir kartu grublėtas reikalas. Abu šie dalykai kelia klaušimą, ar šito mums reikia ir kieno pavardė skambės tam tikruose leidiniuose. Aha, vienas: nulis lapės naudai. Ji nieko miestui nekainavano, bet pavardė suskambo.

Beje, daug kur nuskambėjo V. Purono mintis apie tai, kad mes turime būti geležiniai ir gedrūs kaip lapė. Nežinia kodėl, bet čia matyti tam tikras nesuderinamumas. Mielas pilieti, kai tu būsi geležinis kaip toji lapė pakrantėje, tai tavo gud-

rumas apsiribos fizine jėga, o kai pavirsi tokiu gedriu kaip ji, tai susitapatinisi su Puronu ir įreči savo pardvare miestelėnų atmintin. Ši lapė nėra „kieta“, ji gedri, intrigantė, užsimaskavusi žaismingumu ir lipšnoka išvaizda. Toks jausmas, kad kažkur joje ar už jos slipy pašlapstis su piktdžiugiška gaida (tikriausiai toje kapsulėje, kuri, pasak autoriaus, yra lapės viduje ateities kartoms). Panašiai kaip ir Purono suprojektuotuose suoliukose, kur iš už metalinių grotų (atlošo) lenda raidės, perteikdamos kažkokį tekstą. Vis dar kutena smegenis autoriaus pasakyta mintis, kad jo lapė yra intelektualus žaidimas, bet tai taip tinka ir tiems pramoniniams suoliukams. Vardan intelektualaus žaidimo suoliukų atlošai šaldo nugarą ir todėl neleidžia žiemą atsiremti, o lapės blizgesys mus paverčia šarkomis, iki begalybės išpūsdamas mūsų akis ir smalsumą.

Anonsai

Atverk teatro duris

Sausio 9–17 d. 11 Lietuvos teatrų ir kultūros įstaigų atvers duris Lietuvos gyventojams, kuriuose neišgali lankytis teatruse ar koncertuose – daugiau kaip šeimoms, senjoram, neigaliems, našlaičiams, studenčiams, moksleiviams.

Pirmą kartą Lietuvoje vykstantį nacionalinį teatrų projektą „Atverk teatro duris“ inicijuoja Lietuvos kultūros ir sporto mecenatas Vladimiras Romanovas.

Projekte dalyvaujantys 11 Lietuvos teatrų ir kultūros institucijų per savaitę septyniuose Lietuvos miestuose parodys devynis spektaklius, Nacionalinė filharmonija ir Kauno valstybinė filharmonija pakvies į koncertus. Tikimasi, kad per akciją „Atverk teatro duris“ Lietuvos teatrų spektaklius ir koncertus pamatybys apie 6 000 žiūrovų.

Kultūros ir sporto mecenatas,

„Ukio banko investicinės grupės“ prezidentas Vladimiras Romanovas, daugelį metų svečius pakviesdavęs į išskirtinė teatro šventę „Senieji Naujieji metai“, šiemet jai suteikė naują turinį – subūrė Lietuvos teatrus atverčia duris visos šalies žiūrovams. „Manau, kad žmogui išlikti žmogumi padeda menas ir kultūra. Todėl suteiksmė galimybę atiteci į teatrą visos šalies žmonėms, nesvarbu, kuriame mieste jie gyventų ir koks jų socialinis statusas. Sausio mėnesį visoje Lietuvos įvyks didelė meno šventė“, – sakė V. Romanovas.

Projekte „Atverk teatro duris“ dalyvauja Kauno dramos teatras, Šiaulių dramos teatras, Alytaus

miesto teatras, Marijampolės dramos teatras, Rusų dramos teatras, Lietuvos nacionalinė filharmonija, Jūrų muziejus, Oskaro Koršunovo teatras, Kauno valstybinė filharmonija, Klaipėdos valstybinis muzikinių teatras ir Panevėžio J. Miltinio dramos teatras. Teatrų vadovai sakė, kad Lietuvoje daug kalbama apie socialinę atskirtį, bet visiškai neprabylama apie kultūrinę atskirtį – kultūros renginiai yra pricinai mi gana siauram Lietuvos žmonių ratui. Tai lemia ir finansinės šalies gyventojų galimybės, ir geografinė atskirtis, ir bendras suformuotas pozūris bei kultūrinė elgsena.

Bilietus į spektaklius ir koncertus žiūrovai galės pasiimti Ūkio banko filialuose Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje ir Marijampolėje, pateikę jų statusą liudijantį pažymėjimą (pensininko, studento, neigalojo ir t.t.), 30 proc. visų bilietų bus išdalys vakių ir senelių namams bei kitoms socialinėms institucijoms.

2003–2004 m. Socialinių tyrimų instituto atlikti Lietuvos gyventojų kultūros poreikių tyrimo duomenys rodo, kad 42 proc. apklaustųjų apskritai nesilankė teatre, kas ketvirtas šalies gyventojas lankosi teatre kartą per kelerius metus, vieną du kartus per metus teatre apsilanko 23,5 proc. apklaustųjų. Dažniausiai teatruse nesilankantie respondentai, kurių pajamos vienam šeimos narui yra 201–600 Lt per mėnesį (22,5 proc.). Be to, nesilankančiųjų skaičius gerokai išauga tarp vyresnio amžiaus žmonių – išėjus į pensiją teatras tampa nebeprincipinamas.

RENGĖJŲ INF.

Kronika

Nauja dekoratyvinė skulptūra Šiauliuose

Septynios tonos. Dvidešimt penkių metų ilgis. Beveik septynių metų aukštis. Aukštai iškelta uodega ir praziota burna. Snukis lyg ir šauktų „žaisk, žaisk su manimi!“, bet grubus metalinis kailis neleidžia pamiršti, kad jis – plėšrus žvėris. Lapė tarsi kilus iš skulptūros auto- riaus Vilius Purono dabartinių sapnų arba sovietmečiu dvelkiančios vaikystės. Nors tikriausiai jis yra logiškas siekis atkreipti dėmesį į save, miestą, istoriją. Ne veltui autorius vis pabrėžia, jog tai dovana Šiauliams (Lietuvai) tūkstantmečio proga, kuri turėtų atlaikyti keletą amžių, žinoma, taip išsaugoti atminčiai jo pavarde. Be to, dar reikėtų vaikams pasakoti legendą ar kažkokią istoriją apie lapės atsirdimą. Kokia jis? Gedimino sapnės?

Lapė, lapė, lapė. Sapnas, kuris virsta aktualija, o vėliau taps mūsų sugalvota legenda. Nesvarbu, kad tai didžiausia pasaulyje lapė ir kad ji buvo kuriama beveik metus (nuo vasario iki gruodžio), svarbu tai, kad ji metalinė ir jos stovėsena itin žaisminga. Ji pastatyta prieš pat Kalėdas ir dar aiškiai sakant, kad tai lyg ir garsiojo sapno tėsinys, mažasis stebuklas. Atsielės Šiauliečiai, apsidairyti – o štai ir lapė ant ežero krančio, kurį taip mėgsta alumi dvelkiantys paaugliai ar šaip vietiniai niurgliai bei auksinio vaikio lankytojai. Meninink-

kas strategas. Visi puikiai žino, kad auksinis berniukas, tas taip mylimas saulės vaikas, stovi prie to paties ezero. Argi nebūtų gėda pamačius vieną nepamatyt kito? O kur dar laisvė fantazijai ir paties sumastyta istorija? Šiaip ar taip, lapė dar ir pačiupinėt gali, jos lyties paieškoti, kaip kad jau daro daugelis smalsuočių. Tik kažkodėl fiktyvios legendos paieška primena Valdovų rūmus. Labai jau slidus ir kartu grublėtas reikalas. Abu šie dalykai kelia klaušimą, ar šito mums reikia ir kieno pavardė skambės tam tikruose leidiniuose. Aha, vienas: nulis lapės naudai. Ji nieko miestui nekainavano, bet pavardė suskambo.

Beje, daug kur nuskambėjo V. Purono mintis apie tai, kad mes turime būti geležiniai ir gedrūs kaip lapė. Nežinia kodėl, bet čia matyti tam tikras nesuderinamumas. Mielas pilieti, kai tu būsi geležinis kaip toji lapė pakrantėje, tai tavo gud-

rumas apsiribos fizine jėga, o kai pavirsi tokiu gedriu kaip ji, tai susitapatinisi su Puronu ir įreči savo pardvare miestelėnų atmintin. Ši lapė nėra „kieta“, ji gedri, intrigantė, užsimaskavusi žaismingumu ir lipšnoka išvaizda. Toks jausmas, kad kažkur joje ar už jos slipy pašlapstis su piktdžiugiška gaida (tikriausiai toje kapsulėje, kuri, pasak autoriaus, yra lapės viduje ateities kartoms). Panašiai kaip ir Purono suprojektuotuose suoliukose, kur iš už metalinių grotų (atlošo) lenda raidės, perteikdamos kažkokį teksto. Vis dar kutena smegenis autoriaus pasakyta mintis, kad jo lapė yra intelektualus žaidimas, bet tai taip tinka ir tiems pramoniniams suoliukams. Vardan intelektualaus žaidimo suoliukų atlošai šaldo nugarą ir todėl neleidžia žiemą atsiremti, o lapės blizgesys mus paverčia šarkomis, iki begalybės išpūsdamas mūsų akis ir smalsumą.

Taigi, lapė, nors išoriškai ir gru- boka, primena žaisti pasiruošusį jauniklį, kuris turi kapsulę su žinio- mis ateities kartoms. Šiaulių mie- sto kultūrai ji yra lyg spryti į séd- mają. Pasak menininko, čia kultūra miega žemos miegu. O gal ne? Gal veiksmas sulaukia atsako tik tada, kai lenda į akis ryškias vaizdas? Tam pasitelktą žiniasklaidos jėga: nufilmuotas lapės gabenimas – pramo- goma, įvykdyma naekcia – intriga, di- delis naujas objektas – jau įvykis. O visuma – neapsakomas žiniasklaidos dėmesys, reklama ir taip sukeltas vietinių susidomėjimas. Lapė primena pramoninės dailės kūrinį, bet tampa traukos centru, nes vi- siems smalsu, ką ši kartą dizaineris paleido į pasaulį.

VAIDA MARKEVIČIŪTĖ

Anonsai

Lietuvių kinas – kritika – žiūrovai

Ne vienam kino žiūrovui teko skaityti Lietuvoje leidžiamą žurnalą „Kinas“. Iš pradžių jis leistas kartą į mėnesį, vėliau – karta į metus, o pastaruoju metu – kas ketvirtį. Tačiau susitikimą su žurnalalu rengėjais, tekstu autoriais dar niekad nėra buvę.

Sausio 14 ir 21 d. 19 val. žurnalas „Kinas“ kviečia kino mėgėjus į susi- tikimą „Skalvijos“ kino centre. Pir- majame vakare sausio 14 d. dalyvau- žurnalalu rengėjai, kino kritikai. Jieims bus įdomu išgirsti skaitytojų nuo-

monę ir atsakyti į klausimus. Vėliau bus parodyta lietuvių dokumentikos klasikos programa – filmai „Laikas eina per miestą“ (rež. Almantas Grikevičius), „Kelionė ūku lankomis“ (rež. Henrikas Šablevičius),

„Švelnumo kaip duonos“ (rež. Ed- mundas Zubavičius), „Seserys“ (rež. Robertas Verba).

Sausio 21 d. vakaras bus skirtas kino kritikui Sauliui Macaičiui atminti. 8-ajame dešimtmetyje jis buvo „Kino“ vyriausiasis redaktorius, daugelį metų nuolatinis žurnalalo autorius. Bus parodyta televizijos laida apie S. Macaitį, Henriko Šablevičiaus filmas „Aš vargas karalius“, kurio scenarijų parašė S. Macaitis ir Eustachijus Aukštikalnis. Vaka- re taip pat dalyvauja kino kritikai, S. Macaičio kolegos ir draugai.

Jei jūs nemokamas.

„SKALVIJOS“ INF.

Jaunieji senieji teatro metai

Pasvarstymai apie teatro padėtį / Cituojant senuosius teatro kritikus

Andrius Jevsejevas

Prabėgo viltingai ir šviesiai prasidėjė 2009-jei. Užuot tapę kultūros metais ir užpildę žiojinčias kultūrinių gyvenimo skyles, šie veikiai tapo intriguojančiais, pripildžiusių kas kišenės, kuriose nėt plynėlio nerastum. Taigi gyvenimas tėsiavisi: teatrų ir toliau griūva, pagrindinės mūsų vaidybos aikštėlės vadovas, anot jo paties žodžių, ištartų „jubileinėje“ laidoje, ir toliau remia jaunus kūrėjus (dabar „jauna“, perspektyvą ir ne mažiau skandalinę choreografią iš TV šokių projekto), pernai, kaip ir kasmet, Lietuvos muzikos ir teatro akademiją baigė vienas būrys scenos meno profesionalų, tuo pat išsiliejusių į sostinės ir periferijos teatrus, papildžiusių pastaruoju metu vis augančias neprisklausomų teatrų trupes, nėmaž netuščiančius žydrusius televizijos ekranus ar stojančius į ištisusias eiles prie darbo biržos langelių.

Jaunujų atėjimo į teatrų problemos turbūt visada buvo aktualios. Štai beveik prieš tris dešimtmecius žurnale „Kultūros barai“ (1980, Nr. 2) išspaustintame straipsnyje „Vyriausieji ir ju kolegos“ teatrologas Egmontas Jansonas, analizu-

damas pagrindines teatro kryptis ir tendencijas, kelia ir režisierų ugdymo klausimus. Tuometinio teatro etinius ir estetinius principus formavo tokios asmenybės kaip Aurelijus Ragauskaitė, Dalia Tamulevičiūtė, Juozas Miltinis, Jonas Vaitkus ar Povilas Gaidys, o pirmuosius žingsnius teatre žengė Eimuntas Nekrošius ir Rimas Tuminas.

Aptardamas kelis ne itin vykusius režisūrinius debiutus, jaunuų situaciją teatrolagos vaizduoja aštriai ir žaismingai: „Galima būtų įsivaizduoti ant kranto stovinčius teatro vadovus, aktorius, teatro kritikus, su didžiuoliu susidomėjimu stebinčius – išplauks ar neišplauks pradedantis plaukikas, plaukti mokėsi iš knygų ir treniruodamas krante.“ Konstatuodamas, kad tol, „kol jaunu režisierių ugdymas paliekamas savieigai, mūsų teatrų neišspręs antrujų režisierių problemos“, E. Jansonas siūlė mokslus baigusius režisūrus absolventus kuo skubiai įtraukti į teatro gyvenimą, suteikiant jiems galimybes dirbti ir tobulėti, mokantis iš vadinamų „pirmuju“ režisierių, t. y. teatrų meno vadovų. Tik ar galėjo kritikas tuo metu numatyti, kad didžiemis mūsų režisieriams, taip kruopščiai ir

kūrybingai stačiusiems naujojo lietuvių teatro rūmą, netrukus dėl vienų ar kitų priežasčių teks palikti valstybinius teatrus ir kūrybinės laisvės ieškoti užsienyje, blaškytis tarp įvairiausiu projektu ar kurti naujus, vien savo menine individualybe paženklintus teatrinius darinius? Kas tuomet galėjo pamanyti, kad po trijų dešimtmecijų mūsų valstybiuose teatruse degraduosis, o galiausiai ir visiškai išnyks meno vadovo – žmogaus, nubrėžiančio trupės kūrybinius, etinius ir estetinius tikslus – pareigybė? Netekę meninė lyderių, teatrų ne tik pametė kryptį, bet ir prarado tapatybę, specifinius, individualius bruožus ir taip veikiai beskoniu televizinės programų industrijos priedeliu, o ne savarankišku, ieškančiu ir klausimus keliančiu meniniu dariniu. Tokiame teatre stiprus, dėmesio vertas pastatymas – veikiai atsitiktinumo, o ne kryptingo darbo ir kūrybinių ieškojimų vaisius.

Apie pamainos ugdymą dar bandyta kalbėti prieš ketverius metus pasirodžiusiame, bet konstruktivinės polemikos taip ir neišprovokavusiai lenkų teatologo Lukaszoo Drewniako straipsnyje „Septyneri liesi metai“ („Kultūros

barai“, 2005 m. Nr. 11), kur autorius diagnozavo „antrosios lygos“ režisierių Lietuvos teatre nebuvimą (nemanau, kad buvimas „antrojoje lygoje“ turėtų kā nors žeisti; priesingai – čia visada galima kilti aukštyn, bet profesijos išmanymas ir gebėjimas valdyti teatro materiją yra būtina salyga). „Ašuntuojo dešimtmecio pabaigoje Varnas, Graužinis ir Koršunovas mokėsi iš Nekrošiaus spektaklių, – rašo L. Drewniakas. – Tada į meną žengiantiems berniukams tas teatras buvo reikšmingas išeities taškas polemikai, ginčui su

meistru. „O ar šiandien pas mus dar esama nedeklaratyvaus, nemonologinio, polemiką skatinančio teatro? Ar yra su kuo diskutuoti? Ar žiūrovus dar nori diskutuoti? Darosi bau-gu ieškoti atsakymų.

Grįžtant prie E. Jansono pavartoto teatro ir paplūdimio palyginiimo, norisi pridurti keletą mano galva, svarbių dalykų. Maža to, kad didžiemis mūsų teatro talentams vis dažniau gręžiantis į užsienį jaučiasi „plaukikai“ netenka progų stebeti meistrų darbus, mokyti ir brėsti, iš „ant kranto stebinčiųjų“ būrio beveik išnyko teatrų vadovai – ne maža jų dalis, nenumaldomu meninė ambicijų paakinti, pasimėgau-dami nėrē iš paskos ir daugeliu atveju liko negrabiai teliuškoti seklumoje.

Deja, ir vyresnės kartos teatro kritikai, regis, vis dažniau netenka kantrybės, susitelkia į mokslines studijas, darbą teatrų literatūrinėse dalyse ar žurnalistiką, o į teatrinę pakrantę gržta tik retsykiai, parplaukiančiu „rykliai“ pasižiūrėti. O juk pradedančiam svarbus kiekvienas atgarsis, tegu ir ne komplimentinė, bet profesiją išmanančio vertintojo nuomonė. Kickvieną juk vilioja platesni vandenys.

Apokaliptinis Elsinoras

Oskaro Koršunovo „Hamletas“ keliauja po festivalius

Prieš pat metų pabaigą Oskaro Koršunovo režisuerotas „Hamletas“ trumpam pertraukė dar spalį prasidėjusį gastrolį užsienyje maratoną. Per tris mėnesius spektaklis apsilankė festivaliuose Rusijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, o metus užbaigė mėnesio trukmės turnė po Prancūzijos teatrus. „Hamletas“ sulaukė įvairių žiūrovų reakcijų, nemažai užsienio kritikos ir žiniasklaidos dėmesio, provokavo polemiką, diskusijas. Siūlome keletą ukrainiečių, vokiečių ir prancūzų spaudos atsiliepimų apie spektaklį.

„Hamletas“ – ypač gražus ir meistriškas spektaklis. Ir lygiai tiek pat ilgas ir nuobodus. Bene svarbiausia šio spektaklio ypatybė tam-pa niūri postapokaliptinė totalitatinės visuomenės – Elsinoro – atmosfera. Elsinoro, kuris tarsi pakyla virš civilizacijos griuvėsių kaip paskutinis visų žmonijos kančią, nelaimių ir neapykantos bastionas. Tačiau sukūrės tokią atmosferą režisierius turėjo dar ir akiplėšišką sumanymą: tuo pat metu scenario įgyvendinti garsiąją Shakespeare'o metaforą „visas pasaulis – teatras, o žmonės – aktoriai“. Pavysko tai, tiesą sakant, itin postmoderniai – režisierius, gerokai pakoregavęs pjesės dalių ciliškumą, iš jų sukūrė ne tiek istorišką, kiek isterišką „asor-

ti“, savotišką surrealinių ir postapokaliptinių pasauly, kuriame atsidūrės Hamletas galiusiai vis dėlto nusprendžia „nebūti“. (...) Koršunovui pavyko sukurti itin gyvus ir iš esmės kitoniškus – tikrovioškių ir tolimums savo chrestomatiniams antrininkams – personažus. Vis dėlto visuotinai žinomas siužetas, nuspėjamos replikos, tiesioginio žiūrovų susidomėjimo intriga (kuri čia akivaizdi) nebuvinamas padarė savo – panardino publiką į letargišką gražios nuobodybės sapną. Deja, nepaisant užburiančios atmosferos, humoros, nuostabių stilistinių atradimų ir meistriškai išdirbtų meninių detalių, akivaizdu, kad valstybės ir valdžios tema, sukarinto Elsinoro atmosfera prastai dera su „veidrodžio“ konfliktu – savęs paieškomis žaibiškai bendauginančiose kaukėse.

Marysia Nikitiuk, *Theatre.com.ua*, 2009 11 14

Veiksmas prasideda grimo kambariye, kur prieš veidrodžius susėdė aktoriai rengiasi spektakliui. O. Koršunovo sukurta scenografija – išradinga: devyni veidrodžiai, kartais apšviečiami, kartais skenintys tamsoje, besisukantys dekoracijų elementais, kurie susijungia ir išsisilaiko. Visai netikėtai suvoki, kad šie veidrodžiai atspindinai „tave patį“ – tavo sielos gelmę. (...) Dirginanti muzika ir niūrus apšvietimas scenario-

je tarsi atveria pražūtingą bedugnę, o artėjančią katastrofą dar labiau išryškina nekalbos Ofelijos kalba, kartais lietuviškai grubi, o retsykiai – skambanti it krištolas. Ji tėra naivai, nekalta mergina, kuriai Hamletas nuvedė iki beprotėbės. Chaotiškai išmėtytos kėdės, kraujo spalvos nosinaitės, svaidomos vienias kitam į veidus – atrodo, kad scenario teliko daugybė kruvinų kūnų.

Marie-Caroline Debaene, *La Voix du Nord*, 2009 11 26

Nesuprantama, kodėl buvo nuspresta pakviesi ši Vilniaus miesto teatro „Hamletą“ į „Euro-Scene“ festivalį. (...) Šiurkštai lietuvių kalba suteikia naujų spalvų žodžiams, voikių jau girdėtiems tūkstančių kartų. Priesingai nei bespalvis ir nūviliantys Hamletas (Darius Meškauskas), raudonplaukė Ofelija (Rasa Samuolytė) stebina. Šis „Hamletas“ – įvairialypis kaip ir kitos Shakespeare'o dramos: Koršunovas išsleika politiškas, bet kuria abstrakčią, futuristinę erdvę. Jis svarsto apie tai, kaip veidrodžiuose atspindinai kiekviename iš mūsų tūnantys Hamletas, tačiau scenario matomas tik blankus pagrindinio personažo atspindys, kurio išryškinti tiesiog neįmanoma.

Nina May, *Leipziger Volkszeitung*, 2009 11 09

O. Koršunovas ne pirmą kartą dalyvauja festivalyje „Euro-Scene Leipzig“, kurio misija yra apžvelgti periferines šokio ir teatro sritis. Taip pat ir Rytų Europos. (...) Dabar režisierius sugrįžo su „Hamletu“: parslaptingu, grėsmingu ir filosofišku, o kartu vizualiu ir archajišku, kaip ir ankstesni jo darbai. Centrine šio spektaklio metafora tampa dešimtjudančių grimo staliukų su veidrodžiais. Originali, bet Shakespeare'o tekstu itin ištikima interpretacija užburia mus veidrodžio atspindžių, susidvejinimų kuriama slėpinėja atmosfera. (...) Net neskaičius spektaklio pristatymo tampa aišku, kad „Hamlete“ sceninių vaizdinių magas Koršunovas kalba apie mūsų kartą: 40 sulaukusius posovietinio miesto gyventojus, kurie per didžiąsias permainas neteko jaunystės, o dabar ilgą laiką priversti skesti višutinio konformizmo jūroje. Jie nesugeba apčiuopti realybės ir atitinkamai gyventi: juk jie nežino, kas jie yra!

Ralph Gambihler, *nachtkritik.de*, 2009 11 07

O. Koršunovui „Hamletas“ yra tikroji mūsų epochos tragedija. Scenografijoje dominuoja balta, juoda ir kruvina raudona spalva, liepsnanti depresyvi šiandienio jaunuolio sąmonė. Jauno žmogaus, besibaškančio tarp visuomeninio nedaekvatumo ir įsipareigojimų, ku-

rius diktuoja jo garbės suvokimas. Didžioji egzistencijos veidmainystė: čia būtent išdavkai ateina į sostą, čia motinos bejausmės ir išsižadancios savo vaikų, o jaunos merginos yra pasmerktos saviziudybei. Čia teisinguo beprotystės akivaizdoje mūsų gyvenimas netenka skonio. (...) Veidrodžiai, atspindintys šaltą neonię švesą, pamažu tampa panaušių į Elsinoro katakombas, karaliaus menę ar į lemiamo mūšio lauką. Sirenos gausmas persmelkia visą kūną, žymi kertines spektaklio vietas ir sukuria salėje apokaliptišką atmosferą. (...) Spektaklis lekia kaip viesulas, kartais atrodo, kad per greitai; šioje adaptacijoje vietų, jungiančių ir aiškinančių konkretius įvykius, buvo tiesiog atsisakyta. Pats spektaklio tekstas – metaforizuotas, ritualizuotas ir, žinoma, kupinas savotiško juodojo humoro. Tarkim, stiklinė vandens, šliukštėlė Ofelijai į veidą, simbolizuoją jos nuskendimą, Joriko kaukolė tampa nuodu taure, iš kurios gers vilties netekus karalienę... Baigus vaidinimą, nenutrukstamas veiksmas apriimsta: aktoriai gržta prie grimo stalų ir pradedą valytis grima. Tai sugrįžimas į realų pasaulį, atsisiekinimas su svajonėmis apie teisinių gumų ir valdžią. „O toliau – tyla.“

Sarah Elghazi, *Les Trois Coups*, 2009 11 30

PARENGĖ A. J.

Keli maži niuansai ir didelis pliusas išlikimui

Apie Kristinos Inčiūraitės projektą „Išlikimas“ Šiuolaikinio meno centre

Kęstutis Šapoka

Kristina Inčiūraitė tėsia po Ne-priklausomybės atgavimo (daugiau-sia) Vilniuje debiutavusios kartos „sentimentalistų(-čių) atšakos“ (Eg-lés Rakauskaitės, Jurgos Barilaitės, Dariaus Žiūros, Gintaro Makarevi-čiaus etc.) meno tradiciją. Beveik vi-si(-os) šios kartos atstovai(-ės) pa-suko iš pažiūros radikalij formalij reformų kelui, lyginant su prieš tai vyrausiai daile, tačiau „sentimen-talistai(-ės)“ liko kiek stipriau su-kibę(-usios) su mūsų modernizmui būdingu polinkiu į „metafizines aukštumas“ ir/arba sentimentalij formalizmą. Taip atsitiko dar ir to-dėl, kad „sentimentalistai(-ės)“, (dažniausiai) dirbdami(-os) su nau-jomis medžiagomis ir medijomis, iš dalies *formą* suvokė panašiai kaip ir mūsų moderniosios tapybos klasikai (to nereikia suvokti neigiamą prasme).

Tiesa, Inčiūraitė mėgsta imituoti kritinį feministinių požiūrių ar socia-linį tyrimą (kalbant apie ankstesnę kūrybą), bet šaltas analitinis pavir-sius, kaip ir visų „sentimentalistų“, paprastai nepaslepija lyriško prado.

Taigi kulniuojant pasižiūrėti Inčiūraitės projekto, mintys kaip tik gulė ant šios anksčiau susiformavusios nuomonės. Todėl, jau kalbant apie patį projektą, ko gero, teks iš pradžiu tarti keletą žodžių atskirai apie formą, kuri, kaip pastebėjau, Inčiūraitei tebéra labai svarbi. Ar-ba, kitaip sakant, pakalbėti apie pirmą paviršutinišką išpūdį ir apie vi-sumą tam išpūdžiu išsisklaidžius.

Monochrominis (balta ir juoda) projekto „formatas“, turbūt ape-liuojantis į sunkmečio leitmotyvą ir į istoriją, kultūrinę atmintį, „pama-tinių“ egzistencinių kategorijų du-alizmą, yra logiškas ir adekvatus. Kita vertus, iš pradžių jis kiek erzina, painiojasi su formalistiniu konceptualiniu Arūno Gudaičio „Bal-to serijos“ projektu ir tada atrodo, kad projekto forma neigia turinį. Susidaro išpūdis, kad Inčiūraitė, tarsi kokia Palmira Galkontaitė laidoje „Atleisk“, bando knaisiotis po sunkmetį, užsimovusi baltas pirš-tinaites. Panašu, kad ir nuolat minimas sunkmetis virsta kiek tiesmu-ka didaktika, pamokslavimu, o tai vėlgi kiek kertasi su asociatyvia neokonceptualistine forma.

Žiūrėdamas videofilma supran-ti, kad Inčiūraitė, ko gero, kartą at-radusi formalų statiską eksterjero/interjero ir užkadrinio balso/mono-ologo receptą (klišę) savo filmams, tarsi koks Aloyzas Stasiulevičius sa-vо stiliu, ta klišę mechaniskai eks-platuoją (tiražuoja) ir, matyt, tira-žuos dar daugelį metų. Dramatiškos gaidos, klasikinė muzika, kai kurie montažo intarpai kartais pakiša

mintį, kad kurdama šį filmą Inčiū-raitė kiek per daug galvojo apie vieno mūsų šiuo metu labai labai garsaus ir labai labai populiarus vi-deomenininko kūrybą (ar tarptauti-ne sekム).

Vis dėlto Inčiūraitės filmas po truputį atsiveria – įtraukia Nijolės Sadūnaitės ir Nijolės Oželytės monologai, skleidžiasi kiti filmo lygmenys, priverčiantys kvėpuoti visą pro-jecktą. Videofilmas lyg konceptualus branduolys sugeria visus kitus pro-jeckto kūrinius ir išspinduliuoja atgal. Bendradarbiavimo procese gimę kū-riniai „kalbasi“ su „sausu neokon-ceptualizmu“ ir vieni kitus papildo. Pasirodo, reikia turėti kantrybęs, viską pamatyti, sažiningai perskaityti, pažiūrėti ir palaukti, kol visa „sistema“ smegeninėje ims veikti.

Užrašas ant sienos, kaip paaškė-ja, yra ne kokia nors pretenzinga pačios autorės mintis, bet Nijolės Oželytės citata iš videofilmo ir tai dar vienas plusas projektui. „Veteranių“ fotoportretų serija suskamba naujo-mis melancholijos gaidomis, kurios persiduoda ir meditatyviam/ironiškai konceptualiam laivelį lank-tymui iš populiarios „verslo kultūros“ knygos puslapių ir keliauja į

jekto autorės rankomis (bet jos dė-ka) atlirkas kūrinys – „Herojų alé-ja“ (Justino Vienožinskio dailės mokyklos auklėtinėnų nupiešti jų he-rojų portretai) – taip pat pasirodo sėkmingas ir konceptualiai, ir for-malialiai, nes piešinių stilus (ir maš-tymo) „tyrumas“ nėra dirbtinai imi-tuojamas, bet atsiskleidžia tiesiogiai ir, sakyčiau, atveria autentišką lyg-menį, kuriame susiduria dar besifor-muojančių asmenybų *tabula rasa* su agresyviu socioideologiniu ekspan-

je, jau girdėta ne iš pirmų brandaus amžiaus žmonių lūpų, kad palygin-ti su išgyventais trémimais, fiziniams ir dvasiniams žalojimais pirmaisiais pokario dešimtmeciais, dabartinis sunkmetis nėra tokis jau bausis, koks bandomas pavaizduoti žiniasklaido-je. Daug kas priklauso nuo patirties ir požiūrio. Taigi Inčiūraitės projek-tas, pasirodo, nėra ir vien tik noras juodai nuspalvinti ir taip „juodą“ sunkmetį, bet bandymas jį apmasyti kiek rimčiau (dar vienas kom-

Piešinių ciklas „Centras“, kuria-me sausai, atsietai (sovietmečio ar-chitektūrinio projektavimo institu-tū stiliu) pateikiama Šiaulių prekybos centru pompastika, prieš tai minėtų kūrinį kompanijoje taip pat suskamba liūdnomis, sąmoningai nykiomis gaidomis ir prekybos centrai iš tiesų atrodo tarsi pamēk-lės, kontrastuojančios su ryškiais, spalvingais, perkrautais, „riebiaus“ pastaruju kelerių metų vartojimo kultūros vaizdiniais.

Pasižiūrėjus Inčiūraitės filmą nuo pradžios iki pabaigos krenta į akis dar viena (nežinau, sąmoninga ar ne) sąsaja – filmas prasideda nuo visiškai juodo kadro ir baigiasi visiškai balto (laimingos pabaigos metafora?), taip sukuriant gržtamaji ryšį su abstrakčiomis „Vilniaus naktį“ ir „Vilniaus dieną“ (ne)vaizduojančiomis atvirutėmis, jas tarsi užpildant subjektyviu kultūriniu fil-me skambančių monologų turiniu.

Gerai, kad šiame projekte Inčiū-raitė neslepia prigimtinio lyrizmo (gal tik „Herojų alėjos“ koncepciją bando pritempti prie „socialinio ty-rimo“ retorikos), kuris atskleidžia patraukliomis ir adekvaciomis briaunomis, netikėtai organiškai susi-lieja su, atrodyt, problemiška, „sausa“ neokonceptualia forma ir savai meigauna neakivaizdų, nedeklaratyvų analitinį ar „kritinį fe-ministinį“ atspalvi.

Šiai sąjungai padeda ir konkretybės – Šiauliai, Vilnius, Justino Vienožinskio dailės mokyklos auklėtiniai (ir prastėjanti šios mokyklos finansinė padėtis), konkrečios pavarde etc., vienu žodžiu, kontekstas, skatinantis susimąstyti apie save pačius, mus supančią sociokul-tūrinę aplinką, kurioje gyvename ir kurią išgyvename (būtent konkrečius lietuviško lokalumo kontekstus kai kuriuose videodarbuose gliaudę ir tebegliaudo Evadas Jansas, o kitokioms formomis jau keletą metų nuosekliai analizuoją Aistė Kirvelytė, Benigna Kasparavičiūtė) ir galų gale apie tai, koks turėtų ar galėtų būti lietuviškas šiuolaikinius me-nas siauresne prasme.

Taigi nepaisant kiek neigiamos iš-ankstinės nuomonės apie Inčiūraitės kūrybą ir kelių formalij (bet tur-būt neesminiu) prickaištų, tenka tą nuomonę pakoreguoti ir pripažinti, kad konkretiai šis projektas, kaip visuma, yra vienas stipresnių, sude-rintų formos prasme, sėkmingai su-balansuotu pastarojo meto jaunuju meninink(i)ų atstov(i)ų didesnių projektų, kurio išskirtinis bruožas – bandymas sujungti šiuo metu pa-sauliye populiarių, patrauklų užsie-nio galerijoms „internacionalinį neoneokonceptualizmą“ su vietiniu kontekstu, lokaliu turiniu.

Kristina Inčiūraitė. „Nuo gero – prie puikaus“ (lankstinių iš J.C. Collinso knygos „Nuo gero – prie puikaus. Kodėl vienos kompanijos padaro šuoli, o kitos – ne“, 2004 m.) 2009 m.

Kristina Inčiūraitė. Kadras iš videofilmo „Išlikimas“. 2009 m.

nį kūrinį „Nerimo dienos“ – kartu su Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos jaunimu piešukais surinkę abstrakčių, niūry ratilių pie-šini, kuris, anot šio kūrinio anota-cijos, turėtų skatinti tikėjimą jauno žmogaus kūrybiniu potencialu, bet žiūrovo sažinę užgula sloganu prie-kaištū.

Kitas interaktyvus, ne pačios pro-

suumu. Kartu su „Nerimo dienos“ ši projekto dalis verčia susimąstyti apie istorinę/kultūrinę sąveiką, įvairių kartų vaidmenis, atlirkus ar neatlikus vienais ar kitais istoriniais periodais, ir apie tai, kuo tikės, kuo žavėsis ir kokią visuomenę (kultū-rą) sukuris dabartinius jaunimus.

Savotiškos vilties suteikia vienos iš filmo herojų išsakyta mintis, be-

plimentas Inčiūraitei, kad ji suge-ba nepulti į kitą kraštutinumą ir ne-nusaldinti šios temos iki „išspūdymo akcijos“ retorikos). Kita vertus, sunkmečio gvildenimas šiame pro-jeckte verčia susimąstyti apie kartais sunkiai ižiūrimą skirtumą tarp „ak-tualių“ ir „madingų“ temų šiuolai-kiniame mene ir apie tokio skirtumo būtinybę arba beprasmybę.

Žuvų ir istorijos skrodimas

ATKELTA IŠ 1 PSL.

lų gale – daugiau mažiau vienodos. Net ir dabar jaučiu, kad taip grūbiai apibendrindama kažką skaudinu. Galime grįžti prie formų, nes to meto tapytojai apibūdinami formaliai: Gudaičio potėpis, Veivertės mastelis, Surgailio deformacijos, Stasiulevičiaus abstrahavimas ir t.t. Tačiau, mano galva, pats įdomumas turbūt prasidėt šio laikotarpio kūrinius panarpliojus turinio, temų aspektais. Turto peržiūrėjimas iš esmės. Dar dabar aidi Alfonso Andriuškevičiaus surėstos parodos „Mitas lietuvių tapyboje“ šlovė. Laikas gal ir ne tas, bet pjūvis tas – leidžiantis bent kiek apeiti skaičiuotes dėl hierarchijos ir leistis į nuotykius. Daug įdomių posūkių žada nesenai parengta didžiulė paroda Vienos moderniojo meno muziejuje „Lyties kontrolė. Moteriškumas ir vyriškumas Rytų Europos mene“, kur atranka vykdyta irgi ne pagal žymumą, o pagal temos pjūvį. Joje atsidūrė ir Galinos Petrovos drobė „Moterys, valančios žuvius“ (1969).

Galina Petrova-Džiaukštienė nebuvo tiek dažnai minima, kad jaunesnė korta ją gerai žinotų kaip Stasiulevičių. Ir atkūrus Nepriklausomybę netapo aktuali, nes netapė palūžusių ir kankinamų figūrų kaip Valentinas Antanavičius ar Vincas Kisarauskas. Ji įstrigo tarybinės dailės paraštėse. Ir neišniro iš pogrindžio kaip Juzefas Čeičytė (1922) ar Kazė Zimblytė (1933) naujoje, abstrakciją įteisinusioje šviesoje. Ko gero, ir toliau vis mažiau žinotume ir negalėtume susidaryti nuomonės apie jos kūrybą, jei

nebūtų pasirodžiusi šiuo metu Vilniaus kongresų rūmuose veikianti, Juškaus galerijos iniciuota, Laimos Kreivytės kuruota, gana išsami menininkės tapybos paroda.

Nesunku pastebėti, kad šiai tapytojai, kaip ir kitiems jos kartos atstovams, rūpėjo formos eksperimentai. Ji yra išmėginusi įvairias stilistikas, kurias atpažintume kaip panašias tai į Gudaičio, tai į Amedeo Modigliani, tai į Kisarausko, tai į jos vyro – Silvestro Džiaukšto.

Traukti iš nyrančios į užmarštį vyru istorijos moteris veikėjas – žinomas feminisčių triukas (9-ojo dešimtmecio kanono revizija Vakaru dailėje). Jau žinoma ir kuo tai baigiasi – ištrauktosios įrašomos į tą pačią istoriją, nurodant, iš ką jos yra panašios. Ką gi, apie Petrovą-Džiaukštienę galime sakyti: o ji panaši į Džiaukštą. Toks žiūréjimas mums papasakotų, kas anuomet buvo vertinama ir laikoma autoritetu. Kitaipt tarant, kitu kampu atskleistų bendresnį kontekstą. Tačiau galima atlkti ir visai kitus žiūréjimo pratimus. Pavyzdžiu, galima pasidairyti kažko, ko autoritetai neturi ir turbūt niekada ne-nutapytų.

Iš dabarties konteksto žvelgiant labai įdomi atrodo 1974 metų drobė „Gulinčiai“. Vaizduojama moteris guli panašiai kaip ir visos dailės istorijos Danajos – ant šono. Net dabar žurnalų dievaitės dažnai fotografuojamos šia poza, mat taip grakščiausiai išlinksta liemuo, dailiai apsitempią dubuo ir viena kita paremia koketiskai pūpsančios krūtytys. Tačiau Galinos vaizduojama

Galina Petrova. „Skalbimas“. 1965 m.

nuogalė visai ne viliokė. Nesakau, kad nepatraukli, bet tiesiog ne apie tai. Ne apie vyrą akies viliojimą. Ji labiau panaši į nusiplūkusią motiną, dvasiškai palūžusią po ilgos kovos. Apie tai byloja kūno sunkumas, nepozavimas, o ne gimdyviškas dubuo, stambios pėdos ir nekoketiskai suvilti plaukai. Kompozicija žai-

džia atmintimi tik niuansais nutol-dama nuo ikonų, bet šių detalių ne-pakaktų. Paveikslas taip ir liktų tiesiog moters akto studija, jei ne tas radijo aparatas greta. Viskas kaip mat tampa dar sudėtingiau. Radijas gali reikšti ir būti, ir žinią. Gal net prieštarangai tarybinio žmogaus pasaulėvokos šaltinių. Kortas taip ir liks neatskleistas. Ko ji klauso? Kodėl taip nusigalavo? Aišku viena, kad antklodės „nukirsta“ koja, ranka pridengtas veidas, drovumą atmetęs kūnas byloja kažkokią ribinę būseną. Ir kaip su visu tuo susijęs radijas? Akivaizdi vidinė drama. O paveikslas iš pirmo žvilgsnio atrodė toks paprastutis...

Dar įdomiai pasidaro, jei „Gulinčiąjų“ sugretiname su to paties Silvestro Džiaukšto kritusiais gar-siuosiuose paveiksluose „Aktyvisto mirtis“ (1969) ir „Šūviai iš miško“ (1972). Ne pagal tai, kas geriau ren-tė kompoziciją (užteks apie tas formas), o už ką ir kaip krintama. Ir Petrovos, ir Džiaukšto gulintieji apie pažiūras nebepapasakos. Ap-linkybės nežinomas. Tačiau vyras (vyrų tapytas), nors tarsi ir vienišas krituolis, guli kažkaip viešai, atstovauja kažkam didesniam. O Galinos išikniaubėlė – pati sau, visai neviešai (gal per radijo aparatą iš-girdo apie aktyvisto mirtį ar šūvius iš miško). Sakytum, jei nežinočiau klišių (vyriška – vieša, moteriška – privatus), gal traktuociai kitaip, bet nujaučiu, kad nors mano „iroymai“ tik antriniai, įmanoma argumentuoti. Na pirmiausia tai, kad ji nuoga ir dėl to nesirūpina, leidžia manyti, kad moteris yra uždaroje erdvėje ir niekieno nestebima.

Anksta patalpa ir radijo aparatas – panašiau į privačią praktiką. Na, o aktyvistas vien jau savo įvardijimu nėra privatus asmuo. Vaizdas sudėliotas plačiai kaip kino kadras, detalai kaip kriminalistų dokumentacija, siūlo galvoti, kad čia yra tas išorinis žvilgsnis, kuris apžiuri iš šalies. Peršasi išvada, kad net pavyrus gulėjimas gali būti gančtinai iškalbingas. Neabejoju, medžiagos lie-tuvė dailėje šiai temai užtektų didelių parodai surengti ir net viskas netilptų.

Dar vienas kūrinys, kurį pavadinčia nuotykiu ir kurio Džiaukštasis tikrai nenutapytų (nes o kam?), yra „Skalbimas“ (1965 m.). Taip pat pri-vataus moterų buvimo atspindys. Čia – pusiau automatinė skalbimo mašina, savo evoliucija netoli atitinkusi nuo kubilo, palinkusi jauna moteris ir vynesnė sėdinčioji nuvar-gusiui veidu. Ir vėlgi – tai ne Silvestro savo tinkamą darbštumą demonstruojantis išdidusis medžių purškėjas („Pavasarinis sodas“, 1969), o šimtadarbės moterys, atliekančios kažką neoraus ir savai-me suprantamo, kažką tokio nemir-tinai fotogeniško.

Neabejoju, kad Petrovos tapyboje be neutralių (laiveliai, naturmorta) ir programinių (asfaltuotojai ir Elektrėnai) galima aptiki ir daugiau paveikslų-nuotykių. O kiek dar yra meninuk(-ių) nuotykių ar žymiu dailininkų paveikslų, kurie tam tikrame konteksteaptų naujais nuotykiiais! Tikimybių aibė beribė, todėl panašų netipinių parodų netipinėse erdvėse nekantriai lauksiu ir daugiau.

Galina Petrova. „Gulinčiai“. 1974 m.

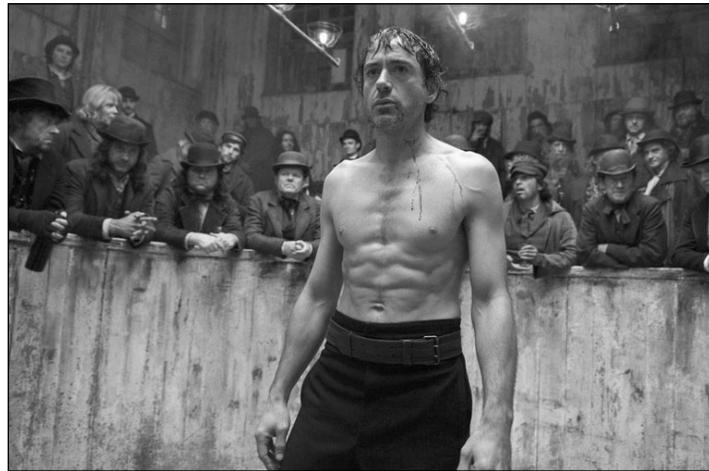

Tarp realybės ir mistikos

Kinematografinė XIX amžiaus Londono vizija – „Šerlokas Holmsas“

Karolis Baublys

Reklama daro savo – keliaudamas į naują Guy Ritchie kriminalinį nuotykių ir veiksmo filmą „*Šerlokas Holmsas*“ („Sherlock Holmes“, JAV, 2009), neslėpsiu, tikėjausi to, apie ką skandavo reklama: itin stilingo, homoerotiskų potekscijų prisodrinto, nenuspėjamo šiuolaikinio filmo. Taip, Guy Ritchie pateikta „*Šerloko Holmso*“ versija išties šiuolaikiška, ji remiasi ne tiek Arthuro Conan Doyle'o kūryba, kiek Lionelė Wigramo komiksais (Wigramas tapo ir vienu iš filmo produserių). Scenaristas Anthony Peckhamas daugiau dėmesio skyrė ne pagrindinio veikėjo Šerloko Holmso protiniams, bet kovos menų gabumams. Tačiau ir stilingesnis, ir labiau suveržtas, susibalansuotas man pasirodė ankstesnis Ritchie filmas „*Rokenrola*“. Šia recenzija pamėginsiu paaiškinti, kodėl naujausią režisieriaus filmą vadinti šedevru būtų naivu.

gomis fizinėmis savybėmis apdovana-
notas pagrindinis filmo personažas –
privatus seklys Šerlokas Holmsas.
Netrukus žiūrovas išgirsta ir vieną
Ritchie filmams būdingiausių ele-
mentų – užkadrinį balsą, kuris ne-
papildo ar praplečia vizualiosios fil-
mo plotmės kuriamas reikšmių sis-
temas, bet jas dubliuoja, pabrėžia
išvairomis kryptimis ryškinamą de-
koratyvumą.

Pirmieji filmo kadrai intriguoja – kamera filmuoja senovinį grindinį, žiūrovas vis garsiau girdi važiuojančios karietos garsus. Kartu su karieta išvystame ir paslaptingą bėglį. Kas jis? Pasirodo, tai ne nusiskaltėlis, o skvarbiu protu ir išspūdin-

Filmo pavadinimas – „Serikas Holmsas“ – pasirodo po pirmojo žygarbio (seklys sugauna lordą Henrik Blekvudą). Žygarbis tarytum sukonstruoja paslaptingo bėgėjimo laikotarpį. Galiausiai Serikas Holmsas įveikia nusikaltėli, sykiu padarydamas galimą filmo tėsinį: byla nebus baigtata tol, kol nebus sugautas kitas antiherojus – profesorius Moriartis.

Guy Ritchie filmai visuomet pa-
sižymi charakteringais, žiūrovo
prielankumą laiminčiais persona-
žais. Šerlokas Holmsas (puikus Ro-
berto Downey jaunesniojo vaid-
muo) – išties traukianti asmenybė,
paženkliniai ir skvarbaus proto, ir
do (Mark Strong) asmenybė: kad
ir ką darytų, jis – tipiškas antihe-
rojus, gudrumu siekiantis valdžios.
Anksčiau, ypač „Rokenroloje“,
Ritchie pavyko suburti kur kas kū-
rybiškesnį ir spalvingesnį persona-
žu ansamblį.

gero fizinio pasirengimo, ir mažos kruopelės bohemiskumo. Teisus lordas Henris Blekvudas, teigiantis, jog už Holmso logikos slypi trapumas. Daktaras Džonas Vatsonas (Jude Law) – lyg veidrodinis Šerloko Holmso atspindys: abu personažai veikia, bendrauja, kaunasi taip, lyg papildytų vienas kitą (ko nepajęgia vieną, ištengia kitas; ko stimga vienam, duoda kitas). Holmso simpatija – avantiūristė Irena Adler (ją žavias suvaidino Rachel McAdams) yra ne vienos filmo in-

trigos šaltiniš: ji ir myli Holmsą, ir juo naudojasi, ir padeda jam, ir komplikuoja situaciją. Pergudrauti Šerloką Holmsą ištengia tik ji viena (tai akivaizdžiai matyti vyno gérimo scenoje). Filme esama ir šalutinių, vos vieną kartą šmékstelinčių personažų, kurie kilsteli viso aktorių ansamblio lygi. Pavyzdžiu, išpūdingas personažas – valkata čigonė, bu- rianti ateitį. Mano galva, pernelyg vienpusiška lordo Henrio Blekvus

Bene įdomiausia, ką gali pasiūlyti šiuolaikinė Šerloko Holms nuotykių versija, – tai XIX a. Londono vizija. Miestas iškyla kaip išpūdinga kontrastų sandūros erdvė: čia egzistuoja purvas ir prabanga, realybė ir mistika, mokslas ir burtai. Pa- sižiūrėjės filmą, niekaip neįstengiu nugalėti slapto troškimo kada nors didžiajame ekrane išvysti tokią pat išpūdingą Vilniaus viziją.

Ne tik vampyrai

Kas laukia 2010-aisiais?

2009-jeji lietuvių sinefilams, manau, pašykštėjo gero kino. Jo būta, bet ne per daugiausia. Kai kurie verti dėmesio ir pasaulyje plačiai aptariami pernykščiai filmai, kad ir Michaelio Haneke's „Balta juosta“, viliuosi, dar bus parodyti tradicinių pavasarinių kino festivalių programose. Bet kino kūrėjai ir platintojai jau žada naujus filmus. Ko laukti ir ko tikėtis 2010-aisiais?

Kaip jau tapo išprasta, Holivudas ir vėl jaunuosius žiūrovus „nudžiugins“ populiairių filmų tęsiniais. At-einančiais metais laukia nauji filmai apie Harį Poterį ir Geležinį žmogų („Iron Man 2“), apie Šreką („Shrek Forever“), apie seksą ir miestą, septintas „Pjūklas“ ir trečioji pauglių pamęgtų jaunuujų vampyrų nuotykių dalis.

Reiklesnius kino gerbėjus turėtų sudominti naujas Martino Scorse- se filmas „Paslapčių sala“ („Shut- ter Island“, nuo vasario 26 d.). Šio beveik dvejus metus kurto filmo premjera įvyks jubiliejiniame 60-ajame tarptautiniame Berlyno kino

ajame tai priešaukinimė Berlyno kino festivalyje. Pagrindinius vaidmenis suvaidino Leonardo DiCaprio, Markas Ruffalo, Michelle Williams ir Benas Kingsley. Filmas sukurtas pagal Denniso Lehane'o knygą. Jo veiksmas nukelia į 1954-uosius. Filmo herojus yra šerifas, ieškantis iš nusikaltėlių beprotinamio pabėgūsių žudikės. Berlyne įvyks ir nau-

jausio Romano Polanskio kūrinio „The Ghost Writer“ premjera. Be abejo, šis filmas sulauko dėmesio netik todėl, kad vienas tariamų jo prototipų – britų ministras pirmininkas. Dviejų rimitų šiometinių „Oskarų“ kandidatų, apie kuriuos bene daugiausiai kalba amerikiečių žiniasklaida, dar nemačiau platintojų planuose. Tai Lee Daniels „Precious“ – pasakojimas apie analfabetę merginą iš Harlemo, kurią išprievarta-vo tėvas ir kuri augina du jo vaikus, bet randa jėgų mokytis. Šis senti-mentalalus filmas jau pelnė Toronto biuro festivalio žygio į finalą.

kino festivalio žiūrovų prizą, o jo augantis populiarumas primena „Lūšynų milijonieriaus“ sėkmę. Robo Marshallo „Devyni“ – tai miuziklas Federico Fellini „8½“ motyvais. Režisierius (jį suvaidino Danielas Day-Lewisas) bando kurti naują filmą, bet jam susikaupčia trukdo penkios moterys, kurias suvaidino Penelope Cruz, Judi Dench, Marion Cotillard, Nicole Kidman ir Sophia Loren.

Gausus Timo Burtono gerocijai jau nekantraudami laukia režisieriaus ekranizuotos Lewiso Carrolllo „Alisos stebuklų šalyje“. Lietuvoje filmo premjera numatyta kovo 5 d., tik kad lietuvių platintojai galis sumušti visus neišpildytų pažadų rekordus ir kritikai kasmet pateikti didžiulus žadėtų, bet taip ir neparodytų filmų sąrašus. Tikėkimės, kad

šiemet bus kitaip ir pagaliau ekranuose pasirodys dar vasarą „Acme Films“ pažadėtas naujausias Jane Campion filmas „Ryški žvaigždė“ („The Bright Star“) bei visi kiti, kurie jau nebe pirmą mėnesį puikuojasi filmų išleidimo planuose. Nors, tiesą pasakius, daugiau nei pusę metų žadėtos Steveno Soderbergho dilogijos apie Che Guevarą jau nebesitikiu. Nelabai tikiu, kad pažiseks pamatyti naują Terence'o Malicko filmą „Gyvenimo medis“ („The Tree of Life“), kuriame pagrindinius vaidmenis sukūrė Bradas Pittas ir Seanas Pennas. Malickas yra legendinis autsaideris, o legendos nelabai taikosi prie publikos skonio. Jeano-Luco Godard'o „Socializmo“, matyt, taip pat teks ieškoti savais būdais, bet naujausiu Alejandro González Iñárritu filmu „Biutiful“, kuriame vaidina Javieras Bardemas, manau, susigundys ne tik Kanai. Laimė, Woody Alle-

nas jau turi daug gerbėjų ir pas mus, tad gal naujausio jo filmo „You will Meet a Tall Dark Stranger“ netekis ilgai laukti. Bet apie tai, kad kino teatre pamatysiū Abbaso Kiarostamini filmą su Juliette Binoche ar Nanni Moretti „Habemus papam“, paskojantį apie popiežiaus ir jo psichoanalitiko susitikimą, matyt, geriau nesvajoti. Dvidešimt trečio filmo apie Džeimso Bondo nuotykius taip pat reiks palaukti. Jo fil-

„Paslapčių sala“

mažimas prasidės tik metų pabaigoje. Scenarius dar rašomas, bet jau aišku, kad pagrindinis vaidmuo ir vėl teko Danieliui Craigui. Lietuvoje populiarus švedų detektyvų rašytojas Henningas Mankelis taip pat rašo scenarijų. Tai bus keturių valandų trukmės serialas apie Ingmaro Bergmano gyvenimą. Kūrėjai žada atskleisti įvairius didžiojo režisieriaus gyvenimo aspektus ir nė apeiti net pačių tamsiausių. Tarp filmo personažų bus Charlie Chaplinas bei Greta Garbo. Serialo premjera planuojama 2012 metais.

nį „profesinių permainų eksperto“, tiksliau, atleidimų konsultanto vaidmenį Jasono Reitmano filme „Viskas ore!“ (nuo sausio 29 d.). Šis filmas ir Clooney dažnai minimi tarp realiausią kandidatų į šiuometinius „Oskarus“, mat „Viskas ore!“ sugebėjo sujungti recessijos laikų dramą ir romantinę komediją. Romantinėje Nancy Meyer komedioje „Tai sudėtinga“ (nuo sausio 15 d.) pamatyssime ir Meryl Streep. Jos herojė Džein šikart yra trijų suaugusių vaikų motina. Ji išsiskyrė prieš dešimtmetį, bet sugeba iš naujo užmegzti

Bet dar ši mėnesį Lietuvos kino teatrose galėsime pamatyti populiarūjų aktorių ir taip pat senokai lauktų filmų. Christopherį Plummerį, Heathą Ledgerį, Coliną Farrellą, Jude'ą Law ir Johnny Deppą pamatyseme barokinėje Terry Gilliamo fantazijoje „Daktaro Parnaso fanta-zariumas“ (nuo šiandien, sausio 8 d.). Beje, Deppas vaidina ir Skrybėlių Timo Burtono filme. George'as Clooney suvaidino pagrindinių romanų su buvusiu vyru, kuris turi jauną žmoną.

Šiemet turėtume sulaukti ir keilių seniai žadėtų lietuviškų vaidybinių filmų premjerų. Tarp jų – nauji vaidybinių Šarūno Barto, Kristijono Vildžiūno, Tomo Donėlos, Sauliaus Drungos filmai. Naujus lietuvių kino metus sausio 22 d. pradės Emilio Vėlyvio „Zero 2“.

Seksas, melas ir praeitis

Krësle prie televizoriaus

Kelias dienas bandau prisiminti, kada nepriklasomoje Lietuvoje prasidėjo politikų antplūdis į žiniasklaidą ir pirmiausia į televiziją. Bet, matyt, jau reikėtų atskiro studijos, kurioje būtų išnagrinėtos tos invazijos pasekmės. Bijau, kad jos pernelyg akivaizdžios ir skaudžios. Politikai nori valdyti televiziją, be jų sunku įsivaizduoti žinių laidas, nors iš tikrujų jie patys retai būna vadinamaisiais „naujienu kūrėjais“, išskyrus, žinoma, tuos atvejus, kai pasivažinėja girti ar kai pavadina savę nacionaline vertybę. Pastebėjau, kad politikai mūsų televizijose dažniausiai atlieka ekspertų arba astrologų vaidmenį: vertina dainas ir šokių, moralinę visuomenę būseną, pranašauja tautos ateitį. Kartais, kai neapsinkentės atsidarau Seimo tinklapai ir pasižiūri tokio eksperito biografiją, suprantu, kad galima suabejoti viskuo, ypač tokio piliečio išsilavinimu, nes dažniausiai politiko vidurinės mokyklos baigimo ir aukštoto išsilavinimo įsiūlymo datas skiria keliolikos metų pertrauka. Ji reiškia ne tai, kad žmogus intensyviai ir ilgai mokesi, ne, jis tiesiog studijavo neakivaizdžiai, kaip anksčiau sakydavo, „neatsitraukdamas nuo gamybos“. Neneigiu savamokslį, pats esu tokis, bet ir politiku nesirengiu būti. Tik nemanau, kad politikai turi būti televizijos ir meno ekspertais. Žinoma, jei jie nėra moraliniai autoritetai. Bet pastaroji institucija, bijau, Lietuvoje nebeegzistuoja. Užtat politikų – televizijos žvaigždžių nuolat daugčia. Šią savaitę net prezidentė priešais kameras trumpam tapo šiuolaikinės dailės eksperte.

Nesenai viename interviu kino režisierė Agnieszka Holland teigė, kad politikai priverčia televiziją tapti prostitutė, nes leidžia televizijai ir valdyti sielas, ir „daryti pinigus“. Tačiau režisierė optimistė: „Tikiu, jog politikai subrendo minčiai, kad tolesnis viešosios erdvės išnaudojimas atves prie gilių politikų klasės kompromitacijos. Tikiu jų saviaugos instinktu. Komercinė žiniasklaida neatkurs viešos diskusijos, komercinė žiniasklaida tik skandalizuoją politiką. Kai nėra alternatyvių pa-

dorių viešųjų medijų, viskas ima risitis žemyn.“ Ateinančią savaitę minėsime sausio 13-ają. Būtų gerai, kad paminėjimas netaptų dar viešas susikompromitavusių politikų tribūna.

Radau gerą būdą išvengti „politikuojančių“ žiniasklaidos. Tai – savo tikrosios tikrovės nišos. Viena, jų, žinoma, yra internetas. Tačiau geriausiai niša vis dėlto – kinas. Šią savaitę siūlau pasižiūrėti filmą apie meilę, juolab kad jų terapiju poveikiu, man regis, niekas neabejoja, o po gausių švenčių neišvengiamai apima depresiją.

Vienu tokiu terapinių filmų galiapti Griffino Dunne'o „Praktinė magija“ (LNK, 11 d. 22.40). 1998 m. sukurtas filmas pasakoja apie dvi seseris – Salę (Sandra Bullock) ir Džilian (Nicole Kidman), kurios viada žinojo, jog skiriasi nuo savo bendražių. Po tėvų mirties jas auklėjo tetos (Diana West ir Stokard Channing). Žinau, ne viena šiuolaikinė mama tokį auklėjimą pasmerktą, nes mergaitės pusryčiams valgė šokoladą ir iki išnaktų skaitė magiškas knygas bei mokesi iš kartos į kartą perduodamos balstosios magijos. Deja, tetos žinojo ir giminės prakeiksmą – pamilti vyrai būtinai miršta. Suaugusios seserys ima trokštį „normalaus“ gyvenimo. Tačiau ar jis egzistuoja?

Tuo, ko gero, netiki ir garsiosios „Žiedų valdovo“ trilogijos kūrėjas Peteris Jacksonas. Savo filmuose jis nuolat grįžta į fantazijų ir vaikystės filmų pasaulį. Ten visada saugiau.

Klasikiniai filmai sururia dar didesnę saugumo iliužiją. Pirmąkart Jacksonas pamatė „King Kongą“ per televizorių būdamas aštuonerių. Po šio filmo jis nusprendė tapti kino režisieriumi. Dar po ketverių metų ėmė rengti filmo gamybai – iš motinos gautą seną kailį, padedamas vielę konstrukcijos, pavertė gorila. Deja, tas filmas taip ir liko nenufilmuotas. Prie scenarijus Jacksonas grįžo 1996 m., bet studija „Universal“ neribotam laikui atidėjo jauno režisieriaus projektą. Pririekė „Žiedų valdovo“ sekėmės, kad režisierius galėtų įgyvendinti savo svajonę. Todėl tikiu jo žodžiai, kad „King Kon-

gas“ – „tai pasakojimas apie išlikimą. Pasakojimas apie ryšius, meilę ir užuojautą pabaissai.“

Jacksono „King Kongas“ (LNK, 10 d. 19.30) pasirodė 2005-aisiais, praejus septyniadesimt dvejims metams po pirmojo kino pasakojimo apie gigantišką beždžionę ir traupią blondinę, kurį sukūrė Merianas C. Cooperis ir Ernestas B. Schoedsackas. Per tuos metus pasikeitė net tik požiūris į beždžiones, bet ir į blondines, ir net „Empire State Building“ jau nebéra aukščiausias pasaulio pastatas. Naujasis „King Kongas“ irgi pasakoja apie tragiską meilę, nors Jame atsirado ir daug didesnė dozė veiksmo, humanizmo bei specialiųjų efektų.

Filmas prasidėda 1933 m., kai JAV vis dar siautėja didžioji ekonominė depresija ir aktorė En (Naomi Watts) lieka be darbo. Kartą mergina bando pavogti obuolį ir ją išgelbėja kino režisierius Karlas (Jack Black). Režisierius tiki, kad kažkur vandenyne jo laukia šviesi ateitis – jis nori užfiksuoja kino juostą legendinę salą. Karlas pasiūlo En užimti projekte atsisakiusios dalyvauti aktorių vietą. En sutinka žinojusi, kad scenarijų paraše garsus dramaturgas Džekas (Adrien Brody). Taip iš miesto džiunglių En patenka į tikras, kur gyvena siaubą keliančios laukinės gentys ir pabaisos. Viena jų – gigantiška beždžionė – pamils En...

Nežinau, ar mano šviesios atminties senelė žiūrėjo pirmajį „King Kongą“. Ryškiausiai jos atmintinės iširėžė kita garsi 4-ojo dešimtmecio istorija, apie kurią tuomet rašė ir lietuvių spauda. Tai Wallis Simpson ir kunigaikštis Edwardas, tapusio Anglijos karaliumi Edwardu VIII, meilės istorija. Norėdamas išsaugoti mylimą, bet nekilmingą ir dukart išsiskyrusią moterį, karalius – vienintelis iš britų monarchų savanorių – atsisakė sosto. Mano senelė Wallis Simpson įkūnijo moterų emancipaciją ir kitus jai nepriimtinus dalykus. Tačiau iš to, kaip dažnai ji minėdavo poną Simpson, galiau spėti, kad senelė savaip ją gerbė ir didžiavosi, o jos drabužius laikė elegantiškumo viršūne. Tačiau kar-

„Arčiau“

tais labai supykusi sakydavo, kad už blogą elgesį gausiu į žmonas kokią nors poną Simpson. Baisesnės attities ji negalėjo įsivaizduoti.

Britų režisierius Dave'o Moore'o televizijos filmas „Volise ir Edvardas“ (LTV, 10 d. 21.15) papasakos amžininkus sukrėtusią meilės istoriją paprastai ir sentimentalai. Amerikietė Volisė (Joely Richardson) susipažino su Velsu kunigaikščiu (Campbell Moore) 1931 metais. Nuo tada jie pradėjo susitikinėti. Vesti šios moters jis negalėjo – tai dabar karalienėmis galiapti net vienios motinos ir padavėjos. Tačiau 1937 m. jie tapo vyru ir žmona. Pasitraukės iš sosto, Edvardas su Volise paliko Angliją, gyveno ilgai ir greičiausiai laimingai. Beje, filmo titruose aptiktas ir dvi lietuviškas pavardes – Remigijaus Bilius ir Gabrielės Bieliauskaitės, šioji suvaidino būsimą karalienę Elizabet.

Vienas 7-ojo dešimtmecio amerikiečių kino atraujintoju Mike'as Nicholsas dažniausiai kuria ironiškus filmus apie meilę. Daug karčios ironijos yra ir 2004 m. sukurtame filme „Arčiau“ (LNK, 9 d. 21.30), tik čia vis dėlto dominuoja kita – meilės praradžia – tema ir elegiška nuotaika. Režisierius yra sakęs: „Filme nuolat grįžta klausimas, kodėl esame išpratę prisiminti tik meilės pradžią ir pabaigą, o iš prisiminių dažnai išmetame tai, kas atsitiko viduryje. Taip pat noriu suprasti, kaip atsimename kai kuriuos įvykius ir kaip suvokiamo tai, kas atsitinka mūsų gyvenime.“

Filmas sukurtas pagal populiarą Patricko Marberio pjesę, atskleidusią šiuolaikinių vyro ir moters santykų esmę: pradžioje daug lükesciu ir erotinės įtampos, bet po truputį žmonės tampa vis labiau priklausomi nuo įsimylėjimo būsenos. Jie pavirsta savotiškais įsimylėjimo narkomanais. Filmo herojai – keturi Londono gyventojai. Fotografe Ana (Julia Roberts) palaiko santykius su jaunu rašytoju Denu (Jude Law), bet gyvena su savimi pasitikiniu gražuoliu dermatologu Larriu (Clive Owen). Denas – savotiškas filmo įvykių katalizatorius. Susitikimas su Alisa (Natalie Portman) priverčia ji staiga tapti savimi. Nevykėlis rašytojas įgyja naujų jėgų. Bet meilė negali būti amžina, nors Alisa nepaprastai paslaptinė ir jausminga. Vėliau Denas ją aprašys savo romane.

Keturi filmo herojai įsimyli ir praranda meilę, skaudina kitus ir save, įsipainioja į pražūtingą išdavysčių, melo ir geismų ratą. Tačiau kartu tai ir žiaurios jausmų ugdymo pamokos, kurios pasimeta nuolat skubant ir kurioms tinkia Alisos apibūdinimas „viskas – tik kažko kitos versija“. Režisierius kartu su personažais rekonstruoja jų praeitį, bet nauja visuma neprimena to, kas buvo iš tikrujų. Išmintingasis Nicholsas nori, kad kartu su personažais pabandyti atrasti paprastą tiesą: suprasti, kas atsitiko iš tikrujų, ką iškaudinai ar išdavei, yra daug sunkiau, nei įsimylėti iš naujo.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

Anonsai

„ARTscape“: Italija pristato jaunuosius režisierius

Pernai sausį prasidėjės „Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009“ projektas „ARTscape“ teisių ir šiai metais. Sausį bus plačiau pristatyta Italijos kultūra. Bendradarbiaujant su Italijos ambasadą ir Italijos kultūros institutu parengta penkių jaunu Italijos režisierų pilnametražių filmų programa „Skalvijos“ kino centre, taip pat trumpametražių programą, rodoma „Vartų“ galerijoje (19 d. 19 val.).

Pilnametražių programą „Skalvijoje“ pradės Fausto Paravidino fil-

mas „Teksasas“ (sausio 8 d. 17 val.). Šis kūrėjas labiau žinomas kaip aktorius ir scenarijų autorius. Jis dirbo teatre, bet visuomet svajojo kurti filmus. „Teksaso“ veiksmas rutuliojasi kalnuotame Italijos Pjemonto regione – aliužija į JAV Pidmontą.

Teksaso valstijoje, iš kur ir kilo filmo pavadinimas. Režisierius pasakoja apie kelis miestelio gyventojus (beje, vaidina ir pats) – visi jie dvi-dešimtmeciai, labiau mėgstantys dykinėti, nei užsiimti kuo rimtesniu. Filmas primena Federico Fellini „Pienburnių“ šiuolaikinę versiją, pats Paravidino sako, kad aliužių filme yra apstu: nuo Johno Fordo iki Martino Scorsese, tik reikia sugebeti jas atpažinti ir spėti fiksuti. 2005-aisiais „Teksasas“ Venecijos

kino festivalyje gavo novatoriškiausio italių filmo apdovanojimą.

Sausio 15 d. 17 val. bus rodomas Alessandro Angelini filmas „Sūrus oras“ (2006). Ši drama pasakoja apie itin nemalonų tévo ir sūnaus susitikimą. Nepatenkintas savo gyvenimu sūnus dirba socialiniu darbuotoju kalėjime. Paaškėja, kad vienas iš kalinių, nuticius už žmogžudystę, yra jo tévas. Sužinojęs tai, sūnus ima sąmoningai kankinti savo tévą, tam net nežinant, kad taip elgiasi jo paties sūnus. Filmas pelnė dvi italių kino premijas „David di Donatello“, o Giorgio Colangeli – Romos kino festivalio prizą geriausiam aktoriui.

Sausio 16 d. 16 val. bus parodytas filmas „Vienu žmogum per

daug“ (2001). Tai vienas ankstyvųjų režisieriaus Paolo Sorrentino filmų, jis Lietuvos žiūrovai jau pažįsta iš filmų „Meilės pasekmės“ bei „Il Divo“. Pirmoji režisieriaus komiška drama pasakoja paralelijas istorijas apie du vyrus, turinčius vienos vardo vardo ir pavardes. Vienas jų yra perspektivus futbolininkas, kitas – populiarus dainininkas. Tačiau vieną dieną lemčia pasiglemžia jų abiejų sėkmę.

Daniele Vicari filmas „Maksimalus greitis“ (2002) bus rodomas sausio 17 d. 16 val. Nors pavadinimas ir filmo tema šiek tiek asocijuojasi su „Greitais ir įsiutusiais“, italių filmo veikėjai daug labiau išrutulio, jie įdomesni už nelegalias naktines automobilių lenktynes. Tai dar vie-

nas pasakojimas apie sūnų ir tévą. Pastarasis visą gyvenimą užsiiminėjo mašinų naikinimo verslu ir norėtų, kad sūnus perimtų firmą, bet šis ketina imtis visiškai ko kito. 2002-aisiais „Maksimalus greitis“ Venecijos filmų festivalyje gavo tris apdovanojimus.

Italijs filmų programą užbaigs Vincenzo Marros filmas „Keliai namo“ (2001). Tai pirmasis šio kino operatoriaus režisūrinis darbas. Režisūriniam debiutui jis pasirinko istorią apie žvezus, kurie nelegaliai būdais bando užsidirbtis pragyvenimui. 2001 m. Venecijos kino festivalyje filmas taip pat buvo apdovanojamas keliais prizais.

PARENGĖ
SANTA LINKEVIČIŪTĖ

Parodos	Šv. Jono gatvės galerija Šv. Jono g. 11 Leo Ray (Izraelis) tapyba, piešiniai	Kauno paveikslų galerija K. Donelaičio g. 16 iki 17 d. – Arūno Vaitkūno (1956–2005) darbų paroda „Gyvenimo kvapas“	Klaipėdos fotografijos galerija Tomo g. 7 iki 17 d. – LFS Klaipėdos skyriaus narių paroda „Metai '09: nuogas kūnas“
VILNIUS	Pamėnkalnio galerija Pamėnkalnio g. 1/13 Grupės „Baltos kandys“ ir Kasparo Liegalvio (Latvija) projektas „Miškan“	Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus V. Putvinskio g. 55 Budistinių ritininių piešinių paroda Paroda „Vytis: istorija ir dailė“	ŠIAULIAI Galerija „Laiptai“ Žemaitės g. 83 nuo 8 d. – Viktoro Ostašenkovo tapyba
Nacionalinė dailės galerija Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija	Vilniaus rotušė Didžioji g. 31 Audriaus Puipos (1960–1997) kūrinių paroda	A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus V. Putvinskio g. 64 nuo 8 d. – Giedrės Gučaitės ir Jūragio Burkšaičio grafika	Ch. Frenkelio vila Vilniaus g. 74 Latvių dailės klasiko Gederto Eliaso (1887–1975) kūrybos paroda iš Jelgavos Gederto Eliaso istorijos ir dailės muziejaus rinkinių
Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Paroda „Vytauto Kasiulio rojaus soda“	Teatro, muzikos ir kino muziejus Vilniaus g. 41 Iš teatro, muzikos ir kino muziejaus rinkinių. XIX a. – XX a. pirmoji pusė Paroda „Lietuvos kinas. 1909–2009“	Galerija „Meno parkas“ Rotušės a. 27 Skulptorių paroda „Idėjos laisvė“	Šiaurės Lietuvos kolegijos galerija Tilžės g. 22 iki 15 d. – Normantės Ribokaitės fotoparoda „Zarasų krašto žmonių portretai“
Taikomosios dailės muziejus Arsenalo g. 3 A Paroda „Baltų menas“ Paroda „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai“ Paroda „Liublino unija ir jos epocha Jano Mateikos kūryboje“ Lietuvos tūkstantmečio programos projektų paroda	Radvilų rūmai Vilniaus g. 22 Paroda „Karalienės Viktorijos laikų mada 1830–1900 m.“ (iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos)	Maironio lietuvių literatūros muziejus Rotušės a. 13 Lietuvių egzodo literatūros apžvalga „Išėjė sugrįžti“ „Neužmirštamas Vaižgantas“ (Juozui Tumui-Vaižgantui – 140)	PANEVĖŽYS Dailės galerija Respublikos g. 3 iki 10 d. – Minos Levitan-Babenskiėnės tekstilė ir pastelės
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenatas Arsenalo g. 1 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos valstiečių būties kultūra Kryždirbystė Paroda „Senasis Vilnius“ Paroda „Mažesnieji broliai Lietuvoje“ „Tūkstantmečio Odisėja. Vienas vardas – Lietuva“ Paroda „Gyvenimas virš vandens: 10 metų Luokesų čėro archeologiniams tyrimams“	Jeruzalės galerija Ateities g. 1/F iki 16 d. – Dianos ir Tomo Rudokų paroda	Galerija „ARgenTum“ Latako g. 2 Juvelyrų paroda „Garstyčios grūdelis“	DRUSKININKAI V.K. Jonyno galerija M.K. Čiurlionio g. 41 Čikagos M.K. Čiurlionio galerijos dovanotų kūrinių paroda „Palaimink, Lietuva, mane“ Paroda „Jonynas ir laikmetis“
Senasis arsenatas Arsenalo g. 3 Lietuvos proistorė	VDA tekstilės galerija-dirbtuvė „Artifex“ Gaono g. 1 Andriaus Ermino paroda „Raštai“	Galerija „Rotunda“ A. Rotundo g. 3 iki 13 d. – Jono Daniliausko tapyba	TRAKAI Savicko paveikslų galerija Vytauto g. 19 Raimondo Savicko pastelės
Kazio Varnelio namai–muziejus Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį – šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 1644	Galerija „Znad Wilii“ Išganytojo g. 2 / Bokšto g. 4 Lecho Ablažejaus piešiniai	Galerija „Dailininkų menė“ Šeimyniškių g. 23 Jono Kazlauskio tapybos paroda „Spalvų labirintai“	Trakų salos pilis Algimanto Aleksandravičiaus fotografijų paroda „LDK atspindžiai. Gudija“
Bažnytinio paveldo muziejus Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija	Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras Naugarduko g. 10/2 Nuolatinė ekspozicija „Išsigelbėjęs Lietuvos žydų vaikas pasakoja apie Šoa“	Galerija „Menų kiemas“ Barboros Radvilaitės g. 7/2 iki 15 d. – tapybos paroda „Angelo sparno prisiliettimas“	MOLĘTAI Galerija „Akcija M“ Inturkės g. 4 Laisvynės Šalčiūtės paroda „Dėlionė. Keletas klausimų“
Šiuolaikinio meno centras Vokiečių g. 2 Paroda „Kuriant atmintį“ „Post Ars_20_Kontekstai“ Kristinos Inčiūraitės paroda „Išlilikimas“ iki 10 d. – Vienos knygos parodų ciklas. Lino Jablonskio „Lettres du guerre“	Galerija „Vitražo manufaktūra“ Stiklių g. 6 Jungtinė Lietuvos vitražo dailininkų paroda „Vitražas 2009“	Lietuvos kalbos institutas P. Vileišio g. 5 Jūratės Bagdonavičiūtės tapybos paroda „Ženklai ir ritmai“	Spektakliai VILNIUS Nacionalinis operos ir baletų teatras
LDS galerija „Arka“ Aušros Vartų g. 7 Metinė apžvalginė LDS tapytojų sekcijos paroda „Vilniaus tapyba 2009“	Vilniaus kolegijos Dizaino ir technologijų fakulteto meno galerija Gerosios Vilties g. 19 Kazimiero Sigito Strraigio skulptūros ir Vytauto Žiliaus akvarelių paroda „Žmogus ir paukštis“	Kauno tautinės kultūros centras A. Jakšto g. 18 Bonaventūro Šalčio tapybos paroda „Metus palydint“ iki 11 d. – Eglės Dvarionaitės-Vindašienės paroda „Baltas laiškas“ iki 10 d. – jaunų vilniečių dailininkų Agnės Juškaitės, Onutės Juškienės ir Pauliaus Juškos tapybos paroda „Trys tikrovės“	8 d. 18.30 – G. Donizetti „MEILĖS ELIKSYRAS“. Dir. – M. Pitrėnas 9 d. 18.30 – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“. Dir. – V. Viržonis 10 d. 12 val. – L. Vilkončiaus „PITERIS PENAS“ (Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baleto skyrius) 10 d. 18 val. – M. Theodorakio „GRAIKAS ZORBA“. Dir. – M. Pitrėnas 12 d. 18.30 – „RAUDONOJI ŽIZEL“. Dir. – R. Šervenikas 13 d. 18.30 – S. Prokofjevo „ROMEO IR DŽULJETA“. Dir. – R. Šervenikas 14 d. 18.30 – F. Leháro „LINKSMOJI NAŠLĖ“. Dir. – J. Geniušas 15 d. 18.30 – H. Løvenskioldo „SILFIDĖ“. Dir. – A. Šulčys 16 d. 18.30 – G. Verdi „TRAVIATA“. Dir. – R. Šervenikas 17 d. 12 val. – S. Prokofjevo „PELENĖ“ (Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baleto skyrius). Dir. – A. Šulčys
Lietuvos aido“ galerija Žemaitijos g. 11 iki 14 d. – Ksenijos Jaroševaitės skulptūrų paroda „Betliejus“	Gobis/Lauko ekspo“ Gedimino pr. 13 nuo 9 d. – vaikų keramikos darbų paroda „Akimirkos stebuklas II“	KLAIPĖDA Dailės parodų rūmai Aukštoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 Švedijos menininkų Marios Hallberg, Ingelos Svensson, Martenos Carlsson ir Eriko Larso Wahlbergo kūrybos paroda	Nacionalinis dramos teatras Didžioji salė 8 d. 18 val. – „Molière'o „ŠYKŠTUOLIS“. Rež. – I. Bučienė 9 d. 18 val. – M. Krležos „ELITAS (PONAI GLEMBAJAI)“. Rež. – I. Buljan 13 d. 18 val. – R.-W. Fassbinderio „JUODOJI NAŠLĖ (LAISVĖS KAINA)“. Rež. – Y. Ross (JAV) 15 d. 18 val. – D. Wassermano, J. Dariono, M. Leigho „ŽMOGUS IŠ LA MANČOS“. Rež. – A. Večerskis
Vilniaus dailės akademija. Dizaino inovacijų centras „Titanikas“ Maironio g. 3 Paroda „Nuo 1793 iki 2009“ (iš Vilniaus dailės akademijos muziejaus rinkinių)	KAUNAS M. Žilinsko dailės galerija Nepriklausomybės a. 12 Lietuvos Respublikos plakatų, sukurtų 1918–1930 m., paroda Viktoria Oranskio dovanotų dailės dirbinių paroda	Kultūrų komunikacijų centras Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4 Martyno Knizikevičiaus fotografijų paroda „Kilionėje. Šototija 2009“ iki 17 d. – Irmos Leščinskaitės tapyba	Vilniaus teatras „Lélė“ Didžioji salė 9 d. 12 val. – J. Mačiukevičiaus „BITĖ MAJA“ Rež. ir dail. – V. Mazūras 10 d. 12 val. – S. Siudikos „TRYŠ PARŠIUKAI“ Rež. – A. Mikutis 15 d. 19 val. – E. Umbrasaitės ir A. Žukausko „VIENOS KRŪTIES ISTORIJA“. Rež. – A. Žukauskas 16 d. 12 val. – A. Griciaus „DAKTARAS DOLITLIS“ (pagal H. Loftingą). Rež. – R. Driežis

17 d. 12 val. – S. Maršako „KATĖS NAMA!“. Rež. – A. Mikutis	16 d. 12 val. – „DAKTARAS KRIŠTUKAS PRAGARE“. Rež. – J. Januškevičiūtė	Programoje J.S. Bacho, C. Saint-Saenso, S. Rachmaninovo ir kt. kūriniai
Mažoji salė	17 d. 12 val. – „TIGRIUKAS PETRIKAS“. Rež. – A. Stankevičius	13 d. 18 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos liaudies instrumentų ir akordeono katedros lektorės J. Babaliauskienės kamerinių ansamblis klasės Kanklių trio koncertas. Gros L. Griciūtė, V. Latožaitė, L. Bartkaitė, V. Petrauskas (saksofonas)
9 d. 14 val. – „RAUDONKEPURĖ“. Rež. ir dail. – V. Mazūras	KLAIPĖDA	Klaipėdos muzikinis teatras
10 d. 14 val. – „KISKIŲ SUKLIMAS“ (pagal K. Binkį). Scen. aut., rež. ir dail. – R. Driežis.	16 d. 18.30 – PREMJERA! P. Čaikovskio „SPRAGTUKAS“. Choreogr. ir libreto aut. – M.S. Šimulynaitė	16 d. 18 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos liaudies instrumentų ir akordeono katedros lektorės J. Babaliauskienės kamerinių ansamblis klasės Kanklių trio koncertas. Gros L. Griciūtė, V. Latožaitė, L. Bartkaitė, V. Petrauskas (saksofonas)
16 d. 14 val. – V. Palčinskaitės „BJAURUSIS ANČIUKAS“ (H.Ch. Anderseno pasakos motyvais). Rež. – A. Pociūnas	17 d. 15 val. – V. Konstantinovo „KĄ SENELIS PADARYS, VISKAS BUS GERAI!“. Muzikos vad., dir. ir chorm. – V. Konstantinovas	Šv. Kotrynos bažnyčia
17 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „COLIUKĖ“ (H.Ch. Anderseno pasakos motyvais). Rež. ir dail. – R. Driežis	12 d. 19 val. – „Artscape“. Italijos džiazas. Saksofonininkas ir klarinetininkas G. Trovesi, akordeonininkas G. Coscia	12 d. 19 val. – „Artscape“. Italijos džiazas. Saksofonininkas ir klarinetininkas G. Trovesi, akordeonininkas G. Coscia
„Menų spaustuvė“	14 d. 19 val. – L. Nazarenko (vokalas, gitara). XX a. romansas	ŠVIAULIAI
9, 16 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „AVI-NELIO KELIONĖ“. Rež. – S. Degutytė (VšĮ „Stalo teatras“)	Šiaulių dramos teatras	Šv. Kazimiero bažnyčia
14 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – K.J. Joele „PASIUNTINYS“. Rež. – D. Keturakytė („Naujasis teatras“)	9 d. 18 val. – K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“. Insc. aut. ir rež. – A. Pociūnas	10 d. 13 val. – vargonuoja A. Petruškevičiūtė. Programoje J.S. Bacho, J. Alaino, M. Zarinio kūriniai
15 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „POLIK-LINIKĀ“. Rež. – A. Jankevičius	10 d. 12 val. – „BEBENČIUKAS IR LAUMĖ“. Insc. aut. ir rež. – I. Norkutė	17 d. 13 val. – vargonuoja B. Vaitkus. Programoje J.S. Bacho, O. Messiaeno kūriniai
Teatras „Utopia“	10 d. 18 val. – labdaros akcija „Atverk teatro duris“. R. Lamoureux „SRIUBINĖ“. Rež. – N. Mirončikaitė	Vilniaus miesto rotušė
9 d. 19 val. „Menų spaustuvės“ <i>Juodojoje salėje</i> – „DEKALOGAS“. Rež. – G. Varnas	15 d. 18 val. – E. Rostand'o „SIRANO DE BERŽERAKAS“. Rež. – A. Pociūnas	8 d. 18.30 – kamerinės muzikos koncertas „Žiemos pasažai“. Dalyvauja smuikiinkinė D. Dėdinskaite, violončelininkas G. Pyšniukas, pianistas L. Dužinskas. Programoje G.F. Händelio, A. Pärt, V. Barkausko, A. Piazzollos ir kt. kūriniai
12 d. 19 val. „Menų spaustuvės“ <i>Kišeninėje salėje</i> – N. Gogolio „PAMIŠELIO UŽRAŠAI“. Rež. – V. Sodeika	16 d. 18 val. – B. Sabatho „BERNIŪKSČIŲ RUDUO“. Rež. – K. Smoriginas	Vaka rai
VGTU teatras-studija „Palėpė“	17 d. 12 val. – V. Liudwigo „BELA, BOSAS IR BULIS“. Rež. – A. Gluskinas	VILNIUS
9 d. 15.30, 18.30 – PREMJERA! „ATĖJAU IR IŠEINU“ (pagal M. Pocevičiaus eiles). Rež. – O. Kesminas	17 d. 18 val. – M. Lado „LABAI PAPRASTA ISTORIJA“. Rež. – G. Padegimas	Rašytojų klubas
KAUNAS	J. Miltinio dramos teatras	11 d. 17.30 – N. Kliukaitė-Kepenienės kūrybos vakaras su naujausiomis knygomis „Saligan be varmian“ ir „Bitė“. Vakare bus atidaryta N. Kliukaitė-Kepenienės akvarelų paroda „Saligan be varmian“. Dalyvauja rašytojai N. Kliukaitė-Kepenienė, R. Černiauskas, aktorė V. Kojelytė, etnografinio ansamblio „Audenis“ dainininkė I. Macijauskienė ir literatūros kritikė J. Riškutė
Kauno valstybinis dramos teatras	8 d. 17 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS, SKALPELIU PJUVIS“. Rež. – V. Malinauskas	15 d. 17 val. – R. Skučaitės kūrybos vakaras. Vakare dalyvauja rašytoja R. Skučaitė, literatūrologė V. Daujotytė, aktorius G. Mikalauskas, fortepijoninės trio I. Kuizinių (smuikas), M. Rutkauskas (violončelė), E. Aleksaitė (fortepijonas)
8, 17 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS, SKALPELIU PJUVIS“. Rež. – V. Malinauskas	9, 14, 15 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas	18 d. 17.30 – rašytojo A. Drilingos kūrybos vakaras su romanu „Uogos kraujø spalvos“. Dalyvauja rašytojai A. Drilinga, A. Bučys, aktoriai G. Urbanaitė, T. Vaisieta, pianistė O. Gražinytė, choro „Aidija“ grupė (vad. – R. Gražinės) ir kt.
10 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – D. Danis „PASKUTINĘ DIURANŲ DAINA. Išpažintis“. Rež. – A. Jankevičius	10 d. 18 val. – N. Saimono „KALIFORNIJOS VIĘSBUTIS“. Rež. – A. Pociūnas	Vilniaus mokytojų namai
12 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – G. Adomaitytės „BALTA KATĖ JUODOJE ALIASKOJE“. Rež. – A. Lebeliūnas	16 d. 18 val. – J. Poiret „BEPROTISKAS SAVAITGALIS“. Rež. – A. Keleris	11 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – vakaras iš ciklo „Pažinkime Vilnių“. Tema „Naujausia literatūra apie Vilnių“. Pranešėjas – kulturologas A. Vaičiūnas
13 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – B. Srljanovič „SKÉRIA“. Rež. – R. Atkočiūnas	17 d. 12 val. – V. Petkevičiaus „SIEKSNIS, SPRINDŽIO VAIKAS“. Rež. – V. Jevsejevas	12 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – Pasidainavimai su Veronika. Svečiuosius Kirdų Seimyna
15 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – E.-E. Schmitto „SMULKŪS VEDYBINIAI NUSIKALTIMAI“. Rež. – R. Banionis	17 d. 18 val. – E. De Filipo „MANO ŠEIMA“. Rež. – R. Rimeikis	13 d. 17 val. <i>Svetainėje</i> – Vilniaus vegetarų vakaras
16, 17 d. 18 val. <i>Tavernos salėje</i> – PREM-JERA! T. Guerra „KETVIRTOJI KEDĖ“. Rež. – R. Atkočiūnas	Miesto teatras	15 d. 17 val. <i>Mažojoje salėje</i> – fotoparodos „Rudu Trakuso“ atidarymas
16 d. 19 val. <i>Mažojoje salėje</i> – M. Walczako „KELIONĖ KAMBARIO VIDŪ“. Rež. – A. Jankevičius	14 d. 18 val. – „ALTORIŲ ŠEŠĖLY. BANDYMŲ DIENOS“ (pagal V. Mykolaitį-Putiną). Rež. – A. Kinderis	15 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – Dainuojamosios poezijos svetainės koncertas
17 d. 15 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – I. Paliulytės „LIŪDNAS DIEVAS“. Rež. – I. Paliulytė	Koncertai	Šv. Kryžiaus namai
Kauno muzikinis teatras	Lietuvos nacionalinė filharmonija	8 d. 19 val. – vakaras „Post scriptum“. Dalyvauja dailėtyrininkė T. Račiūnaitė, kunigas J. Sasnauskas OFM, žurnalistė E. Kučinskaitė, aktorės B. Mar, J. Čižauskaitė, šokėja E. Stundytė, Vilniaus arkikatedros bazilikos grigališkojo choro „Schola Gregorianae“ grupė
8 d. 18 val. – I. Kálmáno „MONMARTRÓ ŽIBUOKLË“. Dir. – V. Visockis	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas	VILNIUS
9 d. 18 val. – C. Porterio „BUČIUOK MANE, KEIT“. Dir. – J. Geniušas	15 d. 19 val. – festivalio „Rusijos meno meistrių kalėdiniai vakarai“ koncertas. Solistas I. Počekinas (smuikas).	Kongresų rūmai
10 d. 12 val. – W.A. Mozarto „MAŽOJI BURTŲ FLEITA“. Dir. – V. Visockis	16 d. 19 val. – festivalio „Rusijos meno meistrių kalėdiniai vakarai“ koncertas. Solistas I. Počekinas (smuikas).	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
10 d. 18 val. – C. Colemano „MIELOJI ČARITI“. Dir. – J. Geniušas	17 d. 12 val. – Z. Bružaitės „GRYBIŲ KARAS IR TAIKA“. Dir. – V. Visockis	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
14 d. 18 val. – R. Rodgero „MUZIKOS GARSAI“. Dir. – J. Vilnonis	17 d. 12 val. – Z. Bružaitės „GRYBIŲ KARAS IR TAIKA“. Dir. – V. Visockis	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
15 d. 18 val. – I. Kálmáno „BAJADERĖ“. Dir. – J. Janulevičius	17 d. 12 val. – G. Bizet „KARMEN“. Muzikinis vad. ir dir. – G. Rinkevičius	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
16 d. 18 val. – F. Loewe „MANO PUIKIOJI LEDI“. Dir. – J. Janulevičius	17 d. 12 val. – G. Bizet „KARMEN“. Muzikinis vad. ir dir. – G. Rinkevičius	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
17 d. 12 val. – G. Bizet „KARMEN“. Muzikinis vad. ir dir. – G. Rinkevičius	Lietuvos muzikų rėmimo fondas	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
Kauno valstybinis lėlių teatras	10 d. 14 val. <i>Vilniaus arkikatedroje baziliuje</i> – B. Vasiliauskas (vargonai), Bernardinų bažnyčios choras „Langas“ (choro meno vad. ir dir. – R. Kraucevičiūtė)	10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
9, 10 d. 12 val. – V. Šoblinskaitės „STEBUKLINGAS VARPELIS“. Rež. – A. Stankevičius		10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas
9, 10 d. 13 val. – ŽAISLIUKO ISTORIJA“. Aut. ir rež. – R. Bartninkaitė		10 d. 16 val. – simfoninis koncertas „Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai“. Diriguojā tarptautinių meistrųskumo kursų dalyviai ir maestro C. Mettersas

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Atstumtoji karalienė : romanė / Philippa Gregory ; iš anglų kalbos vertė Agnė Kranauskaitė ir Ieva Pukelytė. – 2-oji patais. laida. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 575, [1] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-080-2

Baltoji karalienė : romanė / Philippa Gregory ; iš anglų kalbos vertė Jurgita Jérinaitė. – 2-oji patais. laida. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Kaunas : Aušra). – 447, [1] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-084-0 (jr.)

Bornas. Sunaikinta tapatybė : romanė / Robert Ludlum ; iš anglų kalbos vertė Ignas Urnikas. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 607, [1] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-075-8

Bronzinė moteris : romanė / Antanas Šileika ; iš anglų kalbos vertė Gitana Stonienė. – Vilnius : Versus aureus, [2009] (Vilnius) : Logotipas). – 350, [2] p. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-34-226-7

Interviu su vamptyrė : romanė / Anne Rice ; iš anglų kalbos vertė Vilma Vaičiūnenė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 430, [1] p. – 1-oji „Vampyrų kronikų“ knyga. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-068-0

Kaprikornija : romanė / Xavier Herbert ; iš anglų kalbos vertė Giedrė Tarténienė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 573, [3] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-090-1

Keliautojo laiku žmona : romanė / Audrey Niffenegger ; iš anglų kalbos vertė Ona Žukauskienė. – 2-oji patais. laida. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 527, [1] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-073-4

Langinė vėtroje : apskrymų rinktinė / Rimantas Šavelis. – Vilnius : Versus aureus, [2009] (Vilnius) : Logotipas). – 217, [3] p. – Tiražas [800] egz. – ISBN 978-9955-34-227-4 (jr.)

Marcelijus Martinaitis : eileraščiai. – Kaunas : Naujasis lankas : Kauno meno kūrėjų asociacija, 2009 (Kaunas : Morkūnas ir Ko). – 63, [1] p. – (Poezijos pavasario laureatų bibliotekėlė ; kn. 8). – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-9955-03-580-0

Miręs iki suteimų : romanė / Charlaine Harris ; iš anglų kalbos vertė Rūta Steponavičiūtė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 479, [1] p. – Ciklo „Sukės Stekhaus“ 1-oji knyga. – ISBN 978-609-403-030-7

Mirusiųjų klubas : romanė / Charlaine Harris ; iš anglų kalbos vertė Rūta Steponavičiūtė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2009] (Kaunas : Aušra). – 382, [1] p. – Ciklo „Sukės Stekhaus“ 3-oji knyga. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-076-5 (jr.)

Numylėtiji kaulai : romanė / Alice Sebold ; iš anglų kalbos vertė J

„Daktaro Parnaso fantazariumas“

Savaitės filmai**Aušros kariai ****

Sveiki atvykę į 2017-uosius! Dešimt metų siautėjanti paslaptinė liga verčia žmones vampyrais. Žemėje ima dominuoti nauja rasė. Jie gaudo žmones ir juos augina kaip gyvulius maistui, nes naujos būtybės priklaušomos nuo žmonių krauso. Tačiau pastarųjų lieka vis mažiau. Kai žmonių giminė baigia išnykti, tarp vampyrų atsiranda paskutinių žmonių gynėjų. Ši filmą, pasak autorų, skirtą ir „Maticos“, ir „Jaunaties“ gerbėjams, sukūrė Michaelis ir Peteris Spieringai, o pagrindinius vaidmenis suvaidino Willemas Dafoe, Isabel Lucas, Eithanas Hawke'as, Samas Neillas, Claudia Carvan (JAV, Australija, 2008). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

Daktaro Parnaso fantazariumas ***

Fantazuotojas Terry Gilliamas („Brazilija“, „Broliai Grimai“) pasakoja apie Parnasa (Christopher Plummer) ir jo neįprastą reginį, kuriam vykstant žiūrovai gali persikelti į magišką vaizduotės pasauly – antrają veidrodžio pusę. Keliaujanti Parnaso trupė suteikia galimybę peržengti prožkos realybės ribas. Tačiau Parnaso burtai turi savo kainą – prieš daugelį amžių jis pasirašė sutartį su velniu, ponu Niku (Tom Waits). Netrukus šis atvyks pasiuntti savo grobio – mylimos Parnaso dukters Valentinos. Ši nežino savo lemties ir įsimylį Tonį (paskutinis, nebaigtas Heatho Ledgerio vaidmuo). Dar viena Parnaso sutartis su velniu gali išgelbėti merginą – ji liks su tuo, kuris pirmas užvaldydys penkias žmogūškas sielas. Tonis, kurio vizitus anapus tikrovės suvaidino Johnny Deppas, Colinas Farrelas ir Jude'as Law, Valentine bei visa trupė išsirengia į neįtiketiną kelionę po Londoną. Kartu prasideda ir Parnaso lenktynės su laiku... (JAV, D. Britanija, Kanada, Prancūzija, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Įsikūnijimas ***

...Paralyžiuotas karys Džeikas atvyksta į tolimą Pandoros planetą. Jis turi pakeisti nužudyta broli dyvynį, kuris dalyvavo moksliniame eksperimente. Dabar jo avatars – iš toli valdomas biologinis kūnas – turi bendrauti su vietiniais Pandoros gyventojais – didžiulėmis i žmones panašiomis katėmis. Jie nori išsaugoti savo planetą nepaliestą, bet žemiciečiai čia aptiko vertingų iškasenų, todėl nusprendė, kad Pandorą būtina kolonizuoti. Visai netikėtai Džekas atsiduria kovos sūkuryje ir yra priverstas rinktis, kieno jis pusėje, – galingos, tobulai ginkluotos Žemės civilizacijos ar gamtą garbinančiu ir nuo jos neatšiejamu Pandoros gyventoju. Jau po kelių rodymo savaičių pelningiausius visų laikų filmu tapęs Jameso Camerono „Įsikūnijimas“ pirmiausia yra grandiozinis reginys – išpudingas, įdomus, nutrinantis tradicinės animacijos ir realistinio pasakojimo ribas, ne-paprastai spalvingas ir didžiai kičinės, o dar lydimas neįtiketinai lėkštost muzikos. Ekologines idėjas propaguojančios naivus (jei ne infantiliškas) siužetas gal ir nebūtų toks svarbus, jei filmas nepretenduočių į šedevro ar naujo žodžio kino mene statusą. Bet kai saldi pasaka, tegu ir sukurta pasitelkus naujausias ir pažangiausias kino technologijas, skelbiama naujojo kino pradžia, pradedi abejoti, ar tai apskritai yra kinas, ar tik dar vienas naujas platus vartojimo produktas. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Samas Worthingtonas, Zoe Saldana, Sigourney Weaver (JAV, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys)

Viskas normaliai ***

Šis režisieriaus Kirko Joneso filmas – 1990 m. italo Giuseppe Tornatore's filmo „Stanno tutti bene“, kuriamo pagrindinių vaidmenų sukūrė Marcello Mastroianni, perdirbinys. Šikart našli, kuris vyksta aplankytu savo vaikų, vaidina Robertas De Niro. Vyras suvokia, kad su vaikais ji siejo dabar jau mirusi žmona. Jis nori užmegztį artimesnius ryšius su savo suaugusiais vaikais ir sužino, kad jų gyvenimas visai ne toks jau ir tobulas. Taip pat vaidina Kate Beckinsale, Samas Rockwellas, Drew Barrymore, Katherine Moening (JAV, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorius – Linas Vildžiūnas

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Dailė – Monika Krikštopaityté | **Muzika** – Kamilė Rupeikaitė

Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras** – Rasa Vasinauskaitė

Stilius – Rita Markulié | **Dizainas** – Jokūbas Jacobskis

Maketas – Vanda Čemerkaite | **Finansininkė** – Brigitė Misiusienė

Kino repertuaras**VILNIUS****Forum Cinemas Vingis**

8–14 d. – Aušros kariai (JAV, Australija) – 11.40, 14.20, 16.45, 19, 21.20
Daktaro Parnaso fantazariumas (D. Britanija, Kanada, Prancūzija) – 12, 14.50, 18, 20.45
Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 11.10, 13.50, 16.30, 19.15, 22 val.
14 d. – Nindzė žudikas (JAV) – 20.15
17 d. – G. Bizet „Karmen“. Niujorko Metropoliteno operos išraiško kartojimas – 19.30
8, 11–14 d. – Juodasis žibas (Rusija) – 16, 18.45, 21.30; 9, 10 d. – 11, 13.30, 16, 18.45, 21.30; 8–13 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 11, 13.15, 15.30, 17.45, 20.15; 14 d. – 11, 13.15, 15.30, 17.45; 8, 11–14 d. – Viskas normaliai (JAV) – 15.30, 18, 21.15; 9, 10 d. – 13.10, 15.30, 18, 21.15; 8, 10–14 d. – Kalėdų giesmė (3D, JAV) – 12.30, 15.10, 18.20, 21.10; 9 d. – 12.30, 15.10, 18.20; 8–14 d. – Įsikūnijimas (3D, JAV) – 12, 16.15, 20.45; 8, 11–14 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 17.15, 20.30; 9, 10 d. – 14, 17.15, 20.30; 8–13 d. – Viskas įskaičiuota (JAV) – 15, 17.40, 20.10; 14 d. – 17.40, 20.10; 8–14 d. – Susipynė išgyvenimai (JAV, Vokietija) – 15.30, 17.50, 20.20; 9, 10 d. – Niko (Airija, Danija, Vokietija) – 13 val.

Forum Cinemas Akropolis

8–14 d. – Aušros kariai (JAV, Australija) – 11, 13.30, 15.45, 18.20, 20.45; Daktaro Parnaso fantazariumas (D. Britanija, Kanada, Prancūzija) – 12.30, 15.15, 18.10, 21 val.; 14 d. – Nindzė žudikas (JAV) – 19.20; 8, 11–14 d. – Juodasis žibas (Rusija) – 15.30, 18, 20.30; 9, 10 d. – 10.20, 13, 15.30, 18, 20.30; 8–14 d. – Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 10.30, 13.15, 16.40, 21.30; Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 11.15, 13.45, 16.15, 18.30, 21.10; 8, 11–14 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 16.40, 20 val.; 9, 10 d. – 12.45, 16.40, 20 val.; 8, 11–14 d. – Viskas įskaičiuota (JAV) – 17 val.; 9, 10 d. – 12.15, 17 val.; 8, 11–13 d. – Viskas normaliai (JAV) – 19.30; 9, 10 d. – 14.45, 19.30; 8, 11–14 d. – 2012 (JAV, Kanada) – 20.15; 9, 10 d. – 14.15, 20.15; 8, 11–14 d. – Jaunatis (JAV) – 17.30; 9, 10 d. – 11.30, 17.30; Antikileris D.K.: meilės kaina (Rusija) – 21.45

„Skalvijos“ kino centras

8 d. – Antikristas (Danija, Italija, Lenkija, Prancūzija, Švedija, Vokietija) – 20.50; 10 d. – 19.10; 11 d. – 20.50; 13 d. – 21.10
8 d. – Asmeninis Pipos Li gyvenimas (JAV) – 19 val.; 11 d. – 17 val.; 13 d. – 16 val.; 9 d. – Kelios I. Oblomovo gyvenimo dienos (Rusija) – 17.30; 9 d. – Kvepalai. Vieno žudiko istorija (Prancūzija, Ispanija, Vokietija) – 20.10; 10 d. – Bajorų gūžta (Rusija) – 17 val.; 14 d. – 21.10; 11 d. – Oreginas (D. Britanija) – 18.50; 14 d. – 17 val.; 12 d. – Moters portretas (D. Britanija, JAV) – 17.20; 12 d. – Anglas ligonis (JAV) – 20.10; 13 d. – Karalius Lyras (Rusija) – 17.50; 10 d. – Ilgos palydos (Ukraina) – 21.10; 11 d. – Arletė (Prancūzija) – 15 val.
9 d. – Tikras garsas valstybės atgimimo 1989–1993 (dok., f., aut. D. Vildžiūnas) – 16.30; 10 d. – 16 val.; 12 d. – 16.20
9 d. – trumpametražių animacinių f. programa – 13 val.; 10 d. – lėlinės animacijos programa (Latvija) – 13 val.
9 d. – Balkonas (rež. G. Beinoriūtė) – 15 val.
8 d. – „ARTscape“ filmų programa (Italija). Tekstas – 17 val.
14 d. – „Kino“ žurnalo vakaras – 19 val.

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Pasaka

Šv. Ignoto 4/3
8 d. – Naujasis pasaulis (Italija, Prancūzija) – 17, 21.30; 9 d. – 12.30, 16.30, 21.20; 10 d. – 18.10; 11 d. – 19.10, 21.30; 12 d. – 11, 20 val.; 13 d. – 17.10, 21.20; 14 d. – 21.20; 8 d. – Belaukiant Eriko (D. Britanija, Prancūzija, Italija, Belgija, Ispanija) – 17.20; 9 d. – 15 val.; 10 d. – 19.20; 11 d. – 17 val.; 13 d. – 21 val.; 14 d. – 17 val.; 8 d. – Giedrė (D. Väinoras) – 17.40; 9 d. – 19.30; 10 d. – 17 val.; 13 d. – 17.30; 14 d. – 20 val.; 8 d. – Psichoanalitikas (JAV) – 19.30; 9 d. – 17.10; 10 d. – 17.20; 11 d. – 19.30; 12 d. – 19.15; 13 d. – 17 val.; 14 d. – 19.10; 8 d. – Antikristas (Danija, Vokietija, Prancūzija, Švedija, Italija, Lenkija) – 21.20; 9 d. – 18.50; 10 d. – 20.40; 11 d. – 17.15, 20.20; 12 d. – 17 val.; 13 d. – 19 val.; 14 d. – 17.15; 9 d. – paskaita „Ervdė yra džiaugsmas. Įvadas į Tibeto Deimantinio Kelio budizmą“ – 13 val.; 9 d. – Jauno kino pasakojimai – 17.30; 10 d. – 19 val.; 11 d. – 17.20; 12 d. – 12.15, 15 val.; 9 d. – Pasaulis yra didelis ir i išsigelbėjimas slapy už kampo (Bulgarija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija) – 19.10; 10 d. – 15 val.; 9 d. – Miego mokslas (Prancūzija, JAV) – 21.10; 10 d. – 21.30; 12 d. – 21.10; 14 d. – 21.10; 10 d. – Egonas ir Doncis (Vengrija) – 13 val.; 10 d. – Džinein Eir (Prancūzija, Italija, Didžioji Britanija) – 16 val.; 12 d. – 13.30; 12 d. – Premjera!
Nuo pasaulio stogo (rež. V.V. Landsbergis) – 19 val.; 13 d. – 20 val.; 14 d. – 18.40; 13 d. – Susipynė išgyvenimai (JAV) – 21.15; 14 d. – Nindzė žudikas (JAV) – 20.10; 8–13 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 10.30, 13, 15.20, 17.40; 8–14 d. – Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 12.30, 15, 18.20, 20.50; Įsikūnijimas (3D, JAV) – 11.20, 15.50, 20.35; 8, 11–14 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 14.40, 18 val.; 9, 10 d. – 11.10, 14.40, 18 val.

Ozo kino salė

8 d. – P. Weiro kūrybos vakaras – 18 val.; 9 d. – Norštino animaciniai filmai – 16 val.; 11 d. – Paskutinės dienos (JAV) – 18 val.; 12 d. – P.P. Pasolini kūrybos vakaras – 18 val.; 13 d. – A. Puškinio ekranizacijos (originalo kalba) – 18 val.; 14 d. – V. Hugo herojai ekranai – 18 val.; 15 d. – Aš aptarnauvau Anglijos karalių (Čekija) – 18 val.
KAUNAS

Forum Cinemas

8, 11–14 d. – Aušros kariai (JAV, Australija) – 14.20, 16.30, 18.50, 21.30; 9, 10 d. – 11.50, 14.20, 16.30, 18.50, 21.30; 8–14 d. – Susipynė išgyvenimai (JAV) – 21.15; 14 d. – Nindzė žudikas (JAV) – 20.10; 8–13 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 10.30, 13, 15.20, 17.40; 8–14 d. – Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 12.30, 15, 18.20, 20.50; Įsikūnijimas (3D, JAV) – 11.20, 15.50, 20.35; 8, 11–14 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 14.40, 18 val.; 9, 10 d. – 11.10, 14.40, 18 val.

Atlantis Cinemas

3D salė
8–14 d. – Kalėdų giesmė (JAV) – 11, 13 val. Įsikūnijimas (JAV) – 15, 18, 21 val.
1 salė
8–14 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 11.10, 13.10, 15.10, 17 val.; Viskas įskaičiuota (JAV) – 19, 21.15

Laikas

9, 10 d. – Karlsonas, kuris gyvena ant stogo (Norvegija) – 11 val.; 9, 10 d. – Pepé Ilgakojinė (Kanada, Vokietija) – 13 val.; 8–10, 13, 14 d. – 2012 (JAV, Kanada) – 15, 18 val.; 8–10, 13, 14 d. – Tamsos riteris (JAV) – 21 val.

PANEVĖŽYS

Forum Cinemas Babilonas
8–14 d. – Mergišius (JAV) – 20.30; 8, 11–14 d. – Šerlokas Holmsas (Australija, D. Britanija, JAV) – 13.30, 16.10, 18.50, 21.30; 9, 10 d. – 11, 13.30, 16.10, 18.50, 21.30; 8, 11–14 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 13.10, 15.20, 17.50; 9, 10 d. – 10.30, 13, 15.20, 17.50; 8, 11–14 d. – Įsikūnijimas (JAV) – 15.50, 20 val.

MARIJAMPOLE

Cinamonas
8, 9, 11–14 d. – Aušros kariai (JAV, Australija) – 13.15, 17.45, 20, 22.15; 10 d. – 13.15, 20.10, 22.15; 8, 9, 11–14 d. – Daktaro Parnaso fantazariumas (D